

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 113

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt strani
Din 350.—. Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

Franjo Žebot:

Obnovljena trgovinska pogodba z Avstrijo.

Za ohranitev ljubelega miru in za gospodarski napredek naše države je velike važnosti, da smo si z našimi sosedi dobri in ostanemo ž njimi v prijateljskih, trgovskih in kupčijskih zvezah.

Najbližji naš sosed, ki potrebuje največ naših kmetijskih pridelkov od nas, je gotovo sosedinja republika Avstrija. Nekaj časa po svetovni vojni so bile meje proti Avstriji več ali manj zaprte in od nas se je le s težavo spravilo živino, sadje in druge kmetijske proizvode čez mejo v Avstrijo. V letih 1920, 1921 in 1922 pa smo poslanci SLS, četudi nismo bili v vladi, s svojim pritiskom vendarle uspeli, da se je meja na severu odprla in je naš kmet lahko zopet prodajal v to državo svoje pridelke po dokaj ugodnih cenah.

Leta 1923 smo dosegli začasni trgovski in obmejni sporazum z republiko Avstrijo, a dne 3. septembra l. 1925 je jugoslovanska vlada sklenila redni trgovski sporazum, ki je stopil v veljavo dne 16. septembra 1925. S tem sporazumom je bila odprta meja za skoro vse naše kmetijske pridelke, osobito pa za našo živino, sadje in deloma tudi vino.

Iz Jugoslavije se je izvozilo na podlagi te trgovske pogodbe (v Avstrijo) leta 1925 kmetijskih pridelkov za eno milijardo 651 milijonov Din, leta 1926 za 1 milijardo 609 milijonov Din in leta 1927 za 1 milijardo in 448 milijonov. V treh letih torej za ogromno svoto 4 milijarde 700 milijonov Din! To je bil velikanski uspeh naše pametne gospodarske politike napram sosedinji Avstriji. Avstrija je v tem času uvozila k nam večinoma same industrijske izdelke (železje, stroje, blago za obleko), v vrednosti 4 milijarde 500 milijonov Din. Torej je bil jugoslovanski izvoz v Avstrijo za okroglo 200 milijonov Din večji kakor avstrijski uvoz v Jugoslavijo. To je dobro znamenje za nas, da pride več denarja v deželo, kot pa ga gre ven.

Avstrijski kmetje pa so začeli godrnjati, zakaj pusti avstrijska vlada po tako nizkih carinah uvažati iz Jugoslavije živino, meso, mleko in druge pridelke. Prirejali so celo velike protestne shode proti našemu uvozu. Tako je avstrijska vlada leta 1927 neprestano pošiljala naši vladi v Bel-

grad poročila, da ne bo mogla še naprej ostati pri nizki carini na naše kmetijske proizvode. Avstrijski kmetje so posebno zahtevali, da se naj na našo živino, ki jo prodajamo v Avstrijo, naloži tako visoka carina, da bi bil naš uvoz v Avstrijo skoro popolnoma onemogočen. Reči moramo, da je naša vlada storila vse, da bi preprečila tako nesrečo. Zagrozila je Avstriji, da bo v tem slučaju naša država naložila na avstrijske industrijske izdelke tudi tako visoko carino, da ne bodo mogli avstrijski fabrikanti k nam prodajati svoje robe. Med tem pa smo se že pogovarjali s Čehi in Nemčiji, da bi mi od njih kupovali, kar rabimo. Ko je avstrijska vlada videla, da se z našo državo ne more igrati, je postala popustljiva in ni stavila več tako pretiranih zahtev glede naših kmetijskih pridelkov.

Koncem lanskega leta so se začeli zopet uradni pogovori na Dunaju med zastopniki naše in dunajske vlade. Vmes so avstrijski kmetje zopet začeli hudo pritiskati na svojo vlado in bati se je že bilo, da bodo pogajanja za sporazum med Jugoslavijo in Avstrijo popolnoma prekinjena. Kakle posledice bi imel prekid dogovorov? Dosedanje gospodarsko-trgovinsko prijateljstvo v Avstrijo bi bilo odpovedano in meja bi se za vse naše pridelke napram Avstriji zaprla. Začela bi se takozvana carinska vojna med nami in avstrijsko republiko. To bi bil hud udarec ne samo za nas, ampak tudi za Avstrijo.

Poslanci SLS smo nešteto krat pritiskali na našo vlado, naj skuša najti izhod iz tega težkega položaja. Avstrijci so se nazadnje vendarle zbal zaprtja meje. In tako se je mučen položaj, ki je nastal spomladi 1928, v poletju spremenil mahoma na bolje. Obe vladi sta se sporazumeli, da se začne s pogajanjem glede izpopolnitve trgovinske pogodbe in letos v poletju je na Dunaju tudi prišlo po daljših posvetovanjih do sporazuma. Avstrijci so sicer malo zvišali carino na živino, ali to povišanje ni posebno veliko. Minister za trgovino Spaho je izjavil, da ta zvišana carina nikakor ne bo omejila našega izvoza živine v Avstrijo.

Na drugi strani pa nam je Avstrija dala veliko ugodnost pri izvozu sad-

ja, žita, sočivja, žganja in olja. Minister Spaho je izjavil, da znašajo te ugodnosti za nas več kot malo povišanje carine na živino in mesne izdelke. Novo pogodbo so letos poleti podpisali naši in avstrijski zastopniki in avstrijski parlament jo je že odobril. Zanimivo je, da po mednarodnih določenih parlamentarnih trgovinskih pogodb ne sme prav nič spreminjati. Pogodbo mora ali v celoti nespremenjeno sprejeti, ali pa v celoti odkloniti.

V sredo, dne 7. novembra, je dobil odbor, ki ima v narodni skupščini nalogo, da pregleda trgovinski sporazum z Avstrijo, naročilo, da pogodbo z Avstrijo sprejme, ali pa jo zavrne. Od Jugoslov. kluba sva bila v odboru midva s poslancem Škuljem. Trgovinski minister dr. Spaho nam je podrobno raztolmačil besedilo sporazuma ter nam je opisal dobre in tudi slabe strani te pogodbe. Mi imamo samo odločiti o tem, ali se pogodba sprejme ali pa popolnoma odkloni. Odločili smo se po daljšem posvetovanju, da jo sprejmemo.

Slovinci smo pri tem zahtevali razne olajšave za naše kraje. S poslancem Škuljem sva stavila predlog, da naj vlada z ozirom na to, ker je Avstrija proti naši volji nekoliko zvišala carino na živino, odškoduje živinorejce v Sloveniji s tem, da bo naklonila vsako leto, dokler traja ta pogodba z Avstrijo, posebne podpore za napredek naše živinoreje. Trgov. minister dr. Spaho, kakor tudi poljedelski minister Andrič, sta podala izjavo, da sprejmeta naš predlog.

Jaz sem nadalje pri odborovi seji stavil predlog, da se naj pri izvršilnih odredbah te pogodbe uredi izvoz naše živine na meji tako, da ne bode omejen izvoz samo po železnici, kakor do sedaj, ampak naj se na važnejših prehodnih točkah dovoli eksport živine v Avstrijo tudi po cestah in potih, kjer vrši službo finančna kontrola. Zahteval sem tudi, naj se iz obmejnega ozemlja še naprej dovoli prevoz žita v mline ob Muri v Avstriji. Glede železniškega prometa sem stavil v odboru predlog, da bi naši ljudje na črti Maribor—Pesnica—Cirknica—Št. Ilj—Spielfeld smeli vstopati v avstrijske osebne vlake, ki vozijo po našem ozemlju na tej črti. Nadalje sem opozoril ministra tudi na to, da se naj trgovci s konji iz Rusije pusti v naše kraje, da bodo mogli kupovati pri nas konje za Rusijo. Minister je izjavil, da bo skušal vse te predloge upoštevati.

V petek, dne 9. novembra, je bila pogodba z Avstrijo v narodni skupščini končno veljavno sprejeta in sicer soglasno. Tudi nemški in srbski kmetijski poslanci so glasovali za sprejem pogodbe.

Tako imamo napram Avstriji spet

urejene prijateljske trgovinske razmere.

Prihodnjič bom opisal nekatere po drobnosti te pogodbe, katere posebej zanimajo naše kraje in naše kmetско prebivalstvo.

jim gradbenim programom. Razven tega obstojajo za vodne zgradbe še drugi že izdelani načrti.

Prispevki za zboljšanja na posestvih in za vodovode.

Oblastni odbor je v letu 1927—1928 prispeval za namakanje in osušitev travnikov v Slivnici pri Mariboru 40 tisoč Din. Izvršila so se tudi razna melioracijska dela v Slov. Krajin. Vodni zadrugi v Dolnji Lendavi je izplačal oblastni odbor za razna dela 240.000 Din. V večjem obsegu se bodo mogle vršiti melioracije po izvršeni regulaciji Pesnice, Trnave, Ščavnice, Glabelke in Dravinje. Tudi se je v letu 1928 osušilo večje število plazov, za kar se je izdalo 60.000 Din.

Za vodovode se je izdalo v l. 1927—1928: za zgradbo novega vodovoda v Hočah 30.000 Din; za zgradbo novega vodovoda v Št. Petru pod Sv. gorami 50.000 Din; za izmenjavo cevi pri vodovodu v Ljubnem Din 20.000; za zgradbo vodovoda v Zavodni pri Celju 25.000 Din; za popravilo vodovoda v Razborju pri Slovenjgradu 2000 Din; v Ribnici na Pohorju D 15.000, v Zavodni pri Šoštanju Din 5000. Razen tega čakajo izvršitve še razni že izdelani načrti za nove vodovode.

Skrb oblastnega odbora za povzdigo kmetijstva in kmetijsko-nadaljevalno šolstvo.

Na povzdigi poljedelstva se je delalo s tem, da se je napravilo čez 100 poizkusov z novimi vrstami pšenice in umetnimi gnojili; da je oblastni odbor podprl poljedelsko razstavo v Čakovcu z zneskom 10.000 Din; da je bilo dosedaj podeljenih 15 podpor v višini 50% nabavne cene trierjev raznim prošnjikom; da so se financirale nekatere melioracije za pospeševanje travništva itd. Tudi na povzdigi živinoreje se je delalo. Oblastni odbor je prispeval za najvažnejše pospeševalne ukrepe že pred 1. aprilom približno 300.000 Din.

Govedoreja številčno in kakovostno polagoma napreduje. Nadaljevalo se je z licenciranjem bikov. Ob priliki licenciranj so predavali strokovnjaki oblastnega odbora. Tudi podpira oblastni odbor rejska središča, ki imajo namen vzrejeti prvovrstne bike. Vsako tretje leto se vrši premiranje govedi po okrajih, vsako drugo leto pa po rejskih središčih. Za vsa ta premovanja je prispeval oblastni odbor 132.000 Din.

V vzhodnem delu oblasti je zelo razširjena svinjereja, ki tudi prav razveseljivo napreduje. Tudi tukaj se opira delo na rejska središča. V Slovenski Krajin, Medjimurju in v Prlekiji je konjereja zelo važna panoga narodnega gospodarstva. Konjerejsko društvo za mariborsko oblast je s sodelovanjem oblastnih strokovnjakov ter prispevkom 45.000 D priredilo konjska premovanja v nekaterih okrajih. Sploh dela oblastni odbor na pospeševanju perutninarstva, ovčjereje, čebelarstva, ribarstva, zajčjereje, svilogojstva in mlekarstva.

Zasedanje mariborske oblastne skupščine.

OROČILO G. VELIKEGA ŽUPANA.

V ponedeljek, 5. novembra, je otvoril veliki župan dr. Fran Schaubach 11. redno zasedanje mariborske oblastne skupščine. Ob tej priliki je postal g. veliki župan obširno in izčrpno poročilo o stanju uprave v marib. oblasti. Uprava prehaja v roke napreda, ki jo izvaja po svojih oblastnih poslušalcih. S prenosom poslov od državne na oblastno samoupravo se je državna uprava občutno razbremenila v zdravstvenem, kmetijskem in politično upravnem oziru.

KAJ JE POROČAL G. PREDSEDNIK DR. LESKOVAR?

Temeljitemu poročilu g. velikega župana, katerega nismo mogli objaviti v celoti, so sledile objasnitve ter razvajanja g. predsednika obl. skupščine dr. Leskovarja.

Izdanki za vzdrževanje starih cest.

Na podlagi uredbe o organizaciji cestnovzdrževalne uprave prevzame oblastni odbor s 1. januarjem 1929 eno četrtino vseh dosedanjih okrajnih cest v svojo upravo. V svrhu nadzorstva se je pri oblastnem gradbenem oddelku otvoril praktični in teoretični tečaj za cestne nadzornike. Izdalo se je v letu 1928: za bivše državne ceste v Slovenski Krajin Din 200.000; za komitatske ceste v Slov. Krajin Din 600.000; za bivšo državno cesto Čakovec—Letinjski most v Medjimurju Din 50.000; za okrajne ceste v Medjimurju Din 300.000; za bivšo Podravsko cesto Din 150.000; za deželne ceste v Mežiški dolini Din 400.000. — Tudi se je letos razdelil med okraje državni prispevek iz proračuna za leto 1928—1929 v skupnem iznosu Din 1.729.600. Razen tega so so dovolile sledeče podpore: za most čez Boljsko v celjskem okraju 10.000 Din; za most v Gornjemgradu in Radmirju Din 50.000; za popravilo ceste Konjice—Oplotnica Din 40.000; za obvezni zid ob Žičnici pri Špitaliču Din 1.000; za mostove na Radeljski cesti okraj Marenberg Din 15.000; za cesto Boreci—Veržej in za most v Pristavi Din 40.000; za most čez Dravo v Ptujju Din 90.000; za most v Pečkah in za cesto Košnjica—Pekel Din 15.000; za velunsko cesto v šoštanjskem okraju Din 5000; za most čez savinjsko strugo v Polzeli, za popravilo na cesti Marija Reka Din 20.000. — Kot podpora za odpravo vremenskih poškodb na nekaterih važnih občinskih cestah se je v letih 1927 in 1928 izplačala svota Din 150.000.

Koliko je izdal oblastni odbor za nove ceste in preložitve?

Za nove cestne zgradbe in preložitve je izdal oblastni odbor te-le svote: za cesto Št. Jurij—Marija Dobje Din 100.000; za most čez Savinjo v Grižah Din 90.000; za cesto Ramožanci—Turnišče Din 400.000; za cesto Lomanovo—Ščavnica—Sv. Rupert Din 400.000; za cesto Lesično—Prevorje—Sv. Urban Din 500.000; za cesto Luče—Solčava Din 300.000; za cesto Savci—Rucman Din 40.000; za most čez Dravo v Dravogradu Din 400.000; za cesto Jurjevci—Stogovci Din 100.000; za cesto Stoprce—Čermožiše 12.000 Din; za cesto Hrastovci—Sv. Rupert—Zamarkova D 23.000; za cesto Belo—Zibika Din 270.000; za cesto Polzela—Št. Ilj pri Velenju Din 150.000; za cesto Št. Ilj—Velka Din 200.000.

Oblastni gradbeni urad je napravil veliko novih načrtov za ceste, ki se bodo vsi izpeljali in se bo pričelo z delom prihodnje leto.

Zelo važna je tudi poprava mosta preko Drave v Dravogradu in mosta čez Savinjo v Grižah pri Celju.

Oblastni odbor je reguliral reke in potoke.

Že v letu 1927 so se pričela regulacijska dela na Mislinji, Meži, Hudinji, Muri, Dravi ter Lendavi in njenih pritokih; leta 1928 pa še na Pesnici, Židnici in Trnavi v Medjimurju.

Za vodne zgradbe so se trošili sledeči zneski: za delno regulacijo Mure od Dokležovja do Spodnje Mote Din 500.000; za delno regulacijo Drave pri Muretincih—Zabovcih in Vurberku Din 200.000; za delno regulacijo Meže v Farni vasi pri Prevaljah Din 80.000; za regulacijo Mislinje od Sv. Jederti do Št. Janža Din 700.000; za regulacijo Hudinje od Škofje vasi do izliva v Voglajno Din 300.000; za regulacijo Pesnice od Moškanje do Mezgovcev Din 200.000; za regulacijo Žičnice od Žič do Špitaliča 100.000 Din; za regulacijo Lendave, Libine—Črni kotel Din 160.000. Regulacija Trnave v Medjimurju se prične s 5. novembrom.

Ker je naknadni kredit za delno regulacijo Mure izčrpan, je oblastni odbor sklenil, da za nadaljevanje nujno potrebnih del na Muri najame posojilo od Din 1.000.000 in to na podlagi zagotovila g. finančnega ministra, da bo v državni proračun za leto 1929—30 unesel 1 in pol milijona Din za regulacijo Mure, iz katerih sredstev se bo potem to posojilo vrnilo.

Zelo važna je postala tudi regulacija Savinje s pritoki s širšim in ož-

va. Najvažnejša pa je brezdvomno akcija za ureditev gnojišč in gnojnih jam. Dosedaj je dogotovljenih 24 gnojišč, v delu je še okrog 40 gnojišč. Posebno veliko zanimanje za ta dela je v ljutomerskem in ormoškem okraju. Ravnotako se posveča velika pažnja razvoju vinogradništva in sadjarstva (sadjarski, viničarski, kletarski tečaji itd.). — Z veliko vne- mo se je izvedla tudi organizacija potovalnih gospodinjskih tečajev, ki jih je bilo dosedaj šest in ki se jih je udeležilo skupno 113 kmečkih deklet.

S 1. julijem se je osnoval oddelek za kmetijsko nadaljevalno šolstvo z namenom, da se poenoti in pospeši delo za kmetijsko nadaljevalne šole. Oblastni odbor je priredil uvodna tečaja za učitelje in učiteljice, ki naj seznanita učiteljstvo z duhom in delom na kmetijsko nadaljevalnih šolah. Tečaj za učitelje je trajal tri tedne; sprejetih je bilo 31 učiteljev. Tečaj za učiteljice pa je trajal štiri tedne, sprejetih je bilo 26 učiteljic. Ob koncu tečaja so delale učiteljice pred komisijo teoretičen izpit iz gospodinjstva, mlekarstva in živiloznanstva in praktičen izpit iz kuhanja in šivanja. — Tudi je izvedel oddelek vse potrebne priprave za enotno organizacijo nadaljevalnih šol. Izdelal se je enoten pravilnik za kmetijsko nadaljevalne šole ter gospodinjsko nadaljevalne šole in predpisal tozadevne učne pripomočke. Kmetijska nadaljevalna šola, ki je temelj vsem prizadevanjem za povzdigo kmetijstva, bo gotovo dosegla svoj namen, kakor je zamišljena po pravilniku in proračunu Din 434.580. Po proračunu je za prihodnje leto predvidenih 35 šol. Razen tega so predvideni za učiteljstvo trije tečaji, eden uveden in dva strokovna. Gospodinjsko nadaljevalnih šol pa bo predvidoma v letu 1929 okoli 20. Z uspešnim razvojem nadaljevalnega šolstva pojde vzporedno dvig izobrazbe ter blagostanja našega kmetijskega stanu.

Skrb oblastnega zbora za bolnice in hiralnice.

Zelo veliko je storil oblastni odbor za popravo ter opremo bolnic in hiralnic v oblasti. Nekatere bolnice so se prezidale, opremile z novimi aparati, dobile nove povečane oddelke in istotako je tudi s hiralnicami. Mirno se lahko trdi, da so se zdravstvene razmere v mariborski oblasti znatno zboljšale, odkar je vzel oblastni odbor zdravstveno upravo v svoje roke.

Po izborni sestavljenem poročilu g. predsednika dr. Leskovarja je prešla oblastna skupščina na obravnavo oblastnega proračuna za leto 1929. O proračunu bo poročal »Slovenski Gospodar« v prihodnji številki.

Iz ravnokar v izvelečkih povedane- ga je razvidno, koliko koristnega je storil mariborski oblastni odbor pred vsem za vsestranski dobrobit našega dobrega, pomoči ter poduka potrebne- ga podeželskega naroda.

(II. del prihodnjič.)

»Kaj je novega?« so vprašali sosedje našega znanca, ki je bil pretekli teden v Mariboru. V Mariboru pa se vedno kaj izve. In gospodar jim je razlagal:

»Ko sem bil v Mariboru, me je moj prijatelj poslanec povabil, da sem šel malo v oblastno skupščino, ki je ravno zborovala. Tam sem si malo ogledal celo reč. Naših poslancev je v tej skupščini toliko, da se drugi kar izgubijo poleg njih. Čisto v zadnji vrsti so sedeli trije socijalisti, tam za zidom pa radičevci in demokrati. Pa so vsi bolj krotki! Če pa kateri začne kaj rogoviliti, pa ga naši prav kmalu ukrotijo.«

»O čem pa so se razgovarjali«, je vprašal župan.

»Govorili so o novih davkih, ki jih oblastna skupščina nalaga.«

»Nove davke?« je vprašal sosed. Oblastna skupščina je res sprejela nekaj novih davkov. Kdor samo to sliši, da so novi davki, ne sliši pa tudi, kakšni so ti novi davki, potem bi res zabavljajal zoper delo oblastne skupščine, ki nove davke nalaga!«

»Kakšne davke je pa naložila?« je ponovno vprašal župan. In gospodar je razjasnil:

»Davki na ponočevanje in veselice, ples, na lov in lovske karte, davki na visoke plače, na veliko industrijo, na inozemske nastavljenice, ki domačim kruh proč jemljejo, davki na špirit, pivo in alkohol sploh — to so oblastni davki. Vse te davke plačuje ali tak, ki jih lahko, ali pa tak, ki jih sam hoče. Nikogar se ne sili plesati ali loviti, ali piti, ali ponočevati. Če pa ima dosti denarja za ono, potem naj ga ima še nekaj za dobro stvar, za delo v naši oblasti!«

»Ja, pa davek na vino so naložili, to pa nas zelo udari«, je ugovarjal sosed, ki je imel vinograd. In gospodar mu je odgovoril:

»Res je ta davek 50 para od 1 litra vina sprejet. Tudi to je res, da so gostilničarji rekli, da bodo vino takoj podražili v gostilnah. Ali veste, kako je bilo lani, ko je oblastna skupščina naložila na vino davka 17 par? Gostilničarji, ne vsi, ali v večini, pa so vino podražili za en celi dinar! Če je sedaj oblastna skupščina sklenila, da bo pobirala 50 par od litra, se bo le »napitnina« gostilničarju znižala, katero si je do zdaj znižal od 17 par

na 1 dinar. Ako bodo letos zaradi tega 50 par kaj zvišali cene, potem so storili krivico svojim gostom. No, če pa so gostje zadovoljni, da več plačajo pa tudi mi nimamo nič proti tem, če je vino še malo dražje.«

»Jaz pa še vendar mislim, da to ni bilo prav! Vinogradniki že itak težko prodamo vino, zdaj pa se ga nam še obdači. Pa vse gre na vino: občina, oblast in država!«

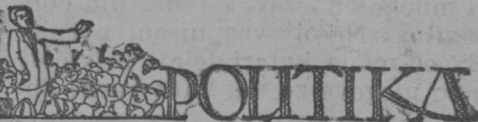
»Ti imaš prav! Nekega reda bi pa v tem oziru res bilo treba. Določiti bi bilo treba, koliko smejo občine naložiti davka na vino in koliko oblast, oziroma država. Zdaj pa je v vsaki vasi že skoro drugačen vinski davek. Tudi v tem oziru je oblastna skupščina sklepala in to na pobudo naših poslancev. Ta stvar se bo uredila. A v splošnem pa ti povem, dragi sosed vinogradnik, da si ti samo deloma prizadet pri tem davku. Danes se ne pije samo štajerskega vina po naši oblasti. Velike množine dalmatincev in banačana je tu. Da bi tega posebe obdačili, ne gre, država ne dovoli, da bi že med oblastmi bile carinske meje. Prav pa je, da se uživanje tega vna obdači. To pa je samo na ta način mogoče. Če bi oblastna skupščina ne sprejela tega davka, potem bi morala katerega drugega, ki bi nas kmeto še bolj udaril: recimo zemljiški davek ali kaj drugega.«

»No, potem je pa že bolje, če Franček-pijanček plačuje ta davek«, se je vtaknil vmes šaljivec, ki ga bo pa tudi sam plačeval, ker ga rad cukne.

»Kako pa so kaj drugi govorili o tem davku?« je vprašal župan.

»Naši poslanci iz vinorodnih krajev so storili to, da ta davek ni višji. V ljubljanski oblasti znaša 1 dinar od litra, v zagrebški, kjer vladajo »seljaci«-radičevci, pa 78 par od litra. Drugo, kar so naši poslanci dosegli, je pa to, da se je od tega dohodka določil 1 milijon dinarjev za obnovo naših vinogradov, za katere bo oblast oddajala poceni sadike kot tudi brez obresti posodila denar za regulanje. Vinogradniki bodo imeli od tega davka daleko večji hasek, kakor pa škodo. Ko sem pozneje govoril z nekaterimi radičevskimi poslanci, zakaj so glasovali proti, ko je vendar ves proračun tak, da kmetu prinaša same koristi, pa so odgovorili:

»Istina, znaš, brate, vaša je stranka prava seljačka stranka, ali mi moramo glasiti protiv toga, znaš, jer komanda je komanda!«

V NAŠI DRŽAVI

Parlament dela — brez opozicijel Narodna skupščina zopet zboruje. Radičevci niso prišli. Delo gre kljub temu dalje, prav za prav še bolj gladko, kakor če bi bili oni doli in če bi zopet delali ovire kakor preje. Nekaj pa se je opoziciji zgodilo, česar ni niti od daleč pričakovala. Predsed-

nik skupščine Ilija Mihajlovič je odločil, da dobijo le oni poslanci odškodnino, ki so res pri skupščinskem delu.

Savčićevo delo. Savčič še vedno posreduje, da bi na katerikoli način došlo do sporazuma. Politične stranke radičevcev in pribičevcev se sicer izjavile, da Savčič ni z njimi v zvezi, vendar so se zadnji čas pokazale zelo vidne zveze. Sedanja vladna zveza je dala Savčiču odgovor, ki edini je bil mogoč.

Razkol pride v njihove vrste, med radičevce in demokrate. To je dejstvo. Eden odločilnih radičevcev je rekel te dni, da njihovo politično prijateljstvo nikakor ni večno in je s tem že napovedal, da bo kmalu minilo prijateljstvo med radičevci in pribičevci. — Pa tudi med radičevci samimi vlada tekma, kdo bi bil bolj spredaj. Vsi »narnaprej« pa le ne bodo mogli. In tako je pričakovati razkola tudi med njimi. Hrvaški narod pa gleda vse to in se že vprašuje, če je v tem sporu rešitev hrvaškega naroda.

Državno posojilo sprejeto. Narodna skupščina je odobrila veliko državno posojilo, ki ga je vlada sklenila k Švedsko. Posojilo je, kakor smo že poročali, zelo ugodno. Iz Zagreba so delali proti posojilu, kar so mogli. A vendar se jim ni posrečilo njihovo protidržavno delo. Sedaj so poslali Trumbiča iz Pariza, kjer ni ničesar opravil, na Švedsko, kjer je pa že vse zamudil, ko je denar že v Jugoslaviji.

Maček in Pribičević pred sodnijo! Za svoje veleizdajalske izjave, ki sta jih podajala Maček in Pribičević, pri deta oba pred redno sodišče. Je prav, če taki ljudje nimajo kakih predprav, ampak enako kot mi odgovarjajo pred postavo.

Gospodarski svet je bil pretekli teden pri ministrskem predsedniku g. dr. Korošcu zbran. Dr. Korošec vstaja na svojem stališču, da potrebuje država najprej gospodarske ureditve in opore, potem pa se naj uredijo tudi politična vprašanja. Zato je sklical v Beograd gospodarski svet, kjer so zastopniki gospodarskih krogov iz vseh delov države, tudi iz Hrvatske, odobrili gospodarske načrte vlade dr. Korošca.

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Rumunija ima novo vlado. Pretekli teden se je izpremenila vlada na Rumunskem. Prejšnja je nenadoma odstopila in novo je sestavil Maniu, vodja kmetske ljudske stranke. Maniu je za princa Karla, kar mu bode delalo malo neprimerno. Ima pa oporo v ljudstvu, posebno še med katoličani, katerim je dal ministrstvo vere, kar je zopet napravilo odpor med pravoslavni.

Bolgarija se čisti. Makedonstvujuči so bili za Bolgarijo samo tudi zelo nadležni. Sedaj pa jim je zmanjkalo denarja. To bo konec njihove moči in se bodo razšli po tem zadnjem prepirlu, kdo je denar ukradel.

Francoska dobila novo vlado. Celi teden je vladala vladina kriza na Francoskem. Poincare je odstopil, ker so socialisti zahtevali, da se kat. Cerkev ne sme dati nazaj onih pravic, ki jih je preje imela. Poincare pa je raje odstopil in je sedaj sestavil z drugimi novo vlado. V tej vladi seve socialistov ni. Poincare je močan dovolj, da bo izpeljal svoje načrte. Francija je bila do sedaj edina država v Evropi, ki je stala na sovražnem stališču proti katoliški Cerkev. Brezver-

ci so Combesu letos postavili spomenik. Toda že pri odkritju istega je prišlo do krvavih spopadov. Ti spopadi so bili nekak predznak, da bode prišlo tudi do političnih spopadov. Zmagalec je Poincare in to mora veseliti vse katoličane širom sveta. Isto časno pa je prav povdariti to, kako potrebno je, da se katoličani politično udeležujejo, ker le tako morejo braniti svoje pravice v javnem življenju.

Zoper vojno! Dne 11. novembra je ob 11. uri začelo 11. leto, kar je bilo podpisano premirje po svetovni voj-

ZA NEDELJO Kakor kvas.

Dobro veš, kako deluje kvas. Samo malo ga vmesi gospodinja med veliko množino moke. Pa ni dolgo in začnejo se kazati učinki. Moka nekako oživi, začne se gibati, dvigovati, kipeti, lahko se iz nje napravi užiten, dober kruh.

Kvas, ki pa v naših dušah deluje slično, kakor kvas v moki, je po besedah Kristusovih krščanska vera, ali kakor jo Kristus imenuje, božje kraljestvo. Da, krščanska vera še niso oni verski nauki, ki jih imaš natisnane na mrtvem papirju notri v katekizmu. Ni krščanska vera rožen venec, ki ga vzameš raz žebelj, moliš na njem nekaj brez smisla, ga zopet obesiš na žrebelj, sam pa greš po svojih potih stari človek kot poprej. Ni še krščanstvo, če greš vsako nedeljo k službi božji, ker je pač v nedeljo tako navada, ker nočeš delati izjeme. Ni še krščanstvo, če greš vsako leto za veliko noč k zakramentom — ker pač to že od davnih časov spada k veliki noči, da, niti to še ni krščanstvo, če pristopaš velikokrat k sv. zakramentom, ker nočeš zaostajati za drugimi. In ni to krščanstvo, ko bi se kdo samo na zunaj bogve kako navduševal in potegoval za krščanska načela. Ne, vse to še dolgo ni pravo, živo krščanstvo. Znana je Kristusova beseda: »Ne vsak, ki mi pravi: »Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo; temveč kdor spolnuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tišči pojde v nebeško kraljestvo.« In še veliko več, kar nam mora dati misliti, je povdaril Gospod. »Mnogi oni poreko tisti dan: »Gospod, Gospod, ali nismo v tvojem imenu prerokovali in v tvojem imenu izganjali hudobne duhove in v tvojem imenu sturili mnogo čudežev?« Tedaj jim bom izjavil: »Nikoli vas nisem poznal. Proč od mene, kateri delate krivice!« To so njegove za nas tako resne besede.

Pravo, živo krščanstvo je neka notranja moč, ki prešine in prevzame vso človekovo dušo. Ta moč prevzame in razgiblje dušo, da začne opravljati sama na sebi veliko delo prenovljenja in preobrnjenja. Ta notranja moč začne dušo polagoma očiščevati, da se ji greh in strast ne zdita več tako lepa, da se ji ne zdita več

ni. Po vsem svetu se je to praznovalo na ta način, da so ob tej uri 2 minuti počivali in se zamislili, koliko gorja je prizadela svetovna vojna. Posebno slovesno so praznovali ta trenutek v Ameriki. Tudi v naši državi je bilo odrejeno, da se je po državnih uradih in šolah opomnilo o tem, kako zlo da je človeško krvoprelitje. Vedno bolj raste razumevanje o tem, da naj tudi spore med narodi in državami razsodi posebno sodišče in naj jih ne rešuje krvava vojska. Bog daj, da bi to spoznavanje vedno bolj prevladovalo!

sreča, da se ju začne iz vse notranjosti bati in ju studiti, da se začne izvijati iz njune moči, da začne človek opuščati grehe, velike, potem že tudi male, nazadnje še tudi slabosti in ne popolnosti. In začne vera človeka prerajati tako, da postaja ponižen in krotek, potrpežljiv, čist, zmeren, usmiljen, dobrotljiv. Se razume, da postane tak od živega krščanstva prešinjten človek navdušen za vero, za Cerkev, da vero in Cerkev ljubi, se za nje poteguje povsod. Tako ta notranja moč prevzame človeka, da se trudi biti v vsem svojem življenju, tudi v svojih mislih in nagnenjih božji človek, čisto usmerjen po božji volji. To je človek, o katerem je rekel Kristus: »Vsak torej, kdor poslušša moje besede in jih spolnuje, bode podoben pametnemu možu, kateri si je hišo postavil na skalo. In vlila se je ploha in pridrli so nalivi in prvršali so vetrovi ter se zagnali v ono hišo: in ni padla.« Da, sredi življenja, sredi dela in kupčije, sredi težav, sredi skušnjav in bojev biti neomajno božji — to je živo krščanstvo.

Seveda, če hočeš, da bo to sveto življenje in ta sveta moč živela ter delovala v tvoji duši, da jo bo očiščevala, dvigala in posvečevala, moraš pustiti, da se ta božji kvas večkrat položi v tvojo dušo. Zato se oznanjuje beseda božja. Ni beseda božja samo za to, da se poučiš o krščanskih resnicah. Te resnice kolikor toliko tako poznaš, a treba je, da te resnice tvojo dušo vedno na novo primejo, jo ogrejejo in navdušijo. So trenutki, ko se polaga božji kvas v tvojo dušo, iskrena in pobožna molitev, služba božja, ki se je udeležujejo s srcem. Taki trenutki so posebno takrat, ko pristopiš poln vere, hrepenenja in svete ljubezni k sv. obhajilu, pa se začne prelivati iz Kristusa samega v tebe duh Kristusov, ki te hoče po sebi preroditi.

Morebiti še živiš ti nekako dvojno življenje. Poznaš zapovedi in zahteve krščanske vere, a zdijo se ti čisto tuje, morebiti celo nespametne in neprijetne, spolnuješ jih le nerad, in nekako prisiljen. Glej, kvasa božjega še imaš premalo v sebi, si mu še premalo izročil svojo dušo. Odpri svojo dušo temu božjemu kvasu pri besedi božji, pri resni molitvi, pri službi božji, pri sv. zakramentih, da boš res začel nositi v sebi božje kraljestvo, da boš iz vse svoje duše, iz vse svoje misli in iz vse svoje moči božji!

Umestne besede. Ob 10letnici Čeho slovaške države so češki škofje izdali skupni pastirski list, v katerem povdarjajo, da je najtrdnější temelj državam vera. In res, ali ne bi bilo življenje celih narodov in držav veliko lepše, srečnejše in mirnejše, ako bi v srcu vseh živela živa vera? Isto misel je izrazil tudi voditelj češkega naroda, predsednik Masaryk, ko je izjavil: »Če ima življenje posameznika smisel le pod vidikom večnosti, velja to gotovo tudi o političnem sožitju teh posameznih ljudi. Jaz sem prepričan, da je tudi demokracija in življenje narodov od milosti božje.« To je dragocena življenjska skušnja moža, ki je imel veliko prilike gledati v zgodovino narodov.

Spomenik Benediktu XV. 22. novembra bodo odkrili v cerkvi sv. Petra v Rimu spomenik papežu Benediktu XV., ki je vodil katoliško Cerkev med svetovno vojno in ki si je na vso moč prizadeval, da bi pospešil mir in ki je na razne načine skušal celiti težke rane, ki jih je vojska sekala evropskim narodom.

Zlata maša Pija XI. Prihodnje leto obhaja papež Pij XI. 50letnico svojeja mašništva. V Rimu se pričnejo meseca decembra, v katerem je bil Pij XI. posvečen v duhovnika, jubilejne slovesnosti, ki se bodo nadaljevale celo leto in ki se jih bo udeleževal z veseljem ves katoliški svet.

Zoper umazano berilo. Povsod, kjer so prepričani in celi katoličani, so otvorili pogumen in neizprosno boj proti berilu, ki hoče širiti blato nečistosti in umazanosti. Odlikujejo se v tem zlasti katoličani na Nemškem in v Avstriji. V zadnjih časih je postal ta boj krvava potreba tudi pri nas. V zadnjih tednih in mesecih so poplavile vso Slovenijo umazane cunje, ki so v stanu roditi v številnih življenjih našega ljudstva ogromno zla. Saj je kvas nečistosti, če enkrat začne živeti v duši mladega človeka, tista ostudna žival, ki uniči in pomandira v vrtu mlade duše vse, kar je tam lepega in plemenitega. Ogromna večina hiš po Slovenskem si še šteje v največjo čast, da so krščanske. Pokažite z vso odločnostjo krščanski značaj svojih hiš zlasti ob ti priliki, ko vas iz tujine nadlegujejo s temi umazanostmi, kakor da bi bili vsi kaki propadli pokvarjenci, ki potrebujejo take dušne hrane. »Vsa nečistost pa in nesramnost naj se med vami niti ne imenuje, kakor se spodobi svetim«, je odločna beseda sv. pisma.

Najbolji pripomoček za hranjenje slabe zaostale in zahranene živine je pivna mo:

Težakovo olje za živino
ki se dobi samo pri
Mr. Težaku
Zagreb, Gundulićeva 13.

Poročila SLS.

Volitve v okrajne zastope in okrajne ceste odbore. Te dni so se okrajnim zastopom, oziroma srezkim poglavarstvom, kjer okrajni zastopi še ne obstojajo (Prevalje, Prekmurje ter Medjimurje) dostavili obrazci kandidatnih list za volitve v okrajne zastope (okrajne cestne odbore). Po uredbi jih morajo okrajni zastopi (srezka poglavarstva) pred oddajo posameznim strankam opremiti s svojim uradnim pečatom ter na glavi napisati polni naslov okrajnega zastopa (sreskega poglavarstva). Obrazci za kandidatne liste se dobijo pri okrajnih zastopih (sreskih poglavarstvih) proti določeni odškodnini. Kandidatno listo je vložiti v šestih, in ne v petih, kakor smo zadnjič pomotoma poročali, izvodih, in sicer 1 izvod v originalu, pet pa v prepisu.

NOVICE

Doblej zaslužnega moža. Dne 11. t. m. je dan sv. Martina. Tiho in mirno v krogu svoje družine, se veseli svojega 71. imendana naš župan gospod Martin Volavšek pri Zg. Sv. Kungoti. Čestitamo mu iz srca, na mnoga srečna in zdrava leta! G. Martin Volavšek je prava slovenska korenina, kakoršnih je danes malo, ter ima truda polno življenje za seboj. Večji del svoje življenjske dobe je posvetil občinskemu gospodarstvu. Rodil se je leta 1857 v Artičah pri Pišecah. Od leta 1880 do 1907 je vodil, odnosno deloval kot občinski tajnik, odbornik in župan občine Pišce. Koliko se je potrudil noč in dan za dobrobit te občine, kako vneto se je potegoval za slovensko stvar, svedočijo pač še danes Pišce same, ker sledovi njegovega plodonosnega delovanja so še danes vidni. Ko se je leta 1907 preselil v Zg. Sv. Kungoto, je kmalu prišel v občinski odbor kot namestnik, kljub temu, da je prevladovalo tukaj nemškutarsko ozračje, in on je bil edini, ki je pokojnemu svečinskemu sūdmarkovcu Menhartu v obraz odločno povedal, »da je Slovenec in tudi ostane!« Takrat so kazali s prsti na g. Volavška, češ, le tega ne v obč. zastop, »das ist ein Ultra-Slovene!« Prišel je čas preobrata in g. Volavšku je bilo poverjeno gerentstvo občine Zg. Sv. Kungota, kot zavednemu narodnjaku in sposobnemu možu. V njem pač spoznamo neumorno delavnega človeka, ki deluje mirno, pravično in vztrajno doseže svoj cilj. V svojem prepričanju je g. Volavšek kakor skala, ki se ne umakne. Za dobrobit občine stori vse in radi tega je ponovno župan naše občine! — Na tem skromnem mestu se ga s tem spomnimo ob priliki njegovega 71. imendana! Zasluži pač kot Slovenec in zvest naročnik »Gospodarja« vso priznanje!

Nesreča na brodu v Zg. Dupleku. Hlapec trgovca Topovška od Sv.

Barbare v Slov. gor. je hotel v temni noči z močno obloženim dvovprežnim vozom preko broda, ki pelje čez Dravo pri Zg. Dupleku. Trhli brod se je med prevažanjem zrušil, v Dravo je padel voz s konjema ter hlapcem. Hlapca so izvlekli živega iz vode, po Dravi je odplaval voz z blagom vred ter s konji.

Svoj 70letni rojstni dan obhaja dne 18. t. m. v Mariboru v vsej čvrstosti splošno priljubljena Mariborčanka g. Eliza Ivanuš, zasebnica. Na mnoga leta!

Velika poneverba. Trgovski potnik Engelbert Dornplatz kot zastopnik oblačilnice »Ilirija« v Ljubljani, je poneveril 100.000 Din in pobegnil iz Maribora proti Gradcu. Sledila mu je takoj mariborska policija, ki je ugotovila, da je bil omenjeni v ponedeljek, dne 5. novembra, res v Gradcu, a se je odpeljal takoj na Dunaj, kjer ima neko znanko iz Maribora. Dornplatz namerava zbežati iz Dunaja v Argentinijo.

Ugotovitev zločina. Na pokopališču v Dravogradu so pokopali pred kakimi tremi meseci žensko, katero je naplavila Drava. Sedaj so ugotovile oblasti, da je umoril neznanko njen ljubimec in jo vrgel v valove Drave. Zločinca že imajo pod ključem v Velikovcu.

Požari v ljutomerski okolici. Zadnji čas se kar po vrsti vršijo požari. V začetku novembra je zgorela hiša posestnika Franca Sagaj v Noršincih, v kateri so bili najemniki, kojih otroci so si hoteli na škednju kuhati krompir. Ker ni bilo nikogar, ki bi v malem ogenj pogasil, se je ta razširil na poslopje. Starši, pazite na otroke in dobro skrivajte vžigalice! — Dne 8. t. m. je gorelo pri posestniku Trstenjaku na Krapju. Zgorelo je vse, razen hiše. — V soboto, dne 10. t. m., ob 11. uri ponoči je nastal požar pri posestniku Francu Skrobar na Cvetnu. Zgorel je škedenj s krmo in koruznjak s koruzo. Kako je nastal ta požar, se ne ve. K sreči ni bilo vetra, ki bi gotovo povzročil še večji požar. Sedaj se vidi, kako zelo je koristna motorna brizgalna!

IZ RADOVEDNOSTI IN ZGODOVINSKA POSEBNOST.

Podzemeljska grobnica.

Lepa dekanijska cerkev na Zavrču ima na sredini notrajsčine štirioglasto kamenito ploščo, ki da sklepati že koj na prvi pogled, da se skriva pod njo skrivnostna grobnica. To ploščo sem ogledoval vsako jutro po sv. maši. Radovednost me je podžigala, kaj neki prikriva. Prečital sem z vso natančnostjo župnijsko kroniko, vendar o kaki podzemeljski grobnici ni v njej niti omenka. Ker ni bilo nič zabeleženega, me je še bolj srbelo, saj je malodane tik pri cerkvi starinski ter zgodovinski znani Ulmov grad.

Prosil sem gospoda dekana, naj mi dovoli, da pogledam pod ploščo, bomo odkrili gotovo kake doslej nepoznate zgodovinske znamenitosti. Dobrodušni gospod dekan je pokimal in hajdi na delo.

Ulmovi 4 hlapi in organist so se pošteno trudili, predno so omajali z zvodi trdovratno ploščo. Dvignili so, pred nami je zazijal vhod v proorno — precej globoko grobnico. o stopnicah navzdol in že smo bili a dnu.

Grobnica je lepo obokana. Dolga akih 8 m, široka 3 in visoka 3 in pol metra. Dno je začetkom tlakano, a proti koncu je ilovica. Nekdo je pred nami razkapal po ilovici.

Na naše veliko začudenje smo nali tolikanj zgodovinsko zanimivega betajoči prostor čisto prazen. O katih krstah nobene sledi, niti človeke koščice nismo izsledili.

Radovednosti je bilo zadoščeno kmalu. Na papir smo napisali, da smo odprli grobnico, se podpisali, spravili dokument v leseno škatljico in jo položili na grobniško stopnico.

Ko bo ugriznila po desetletjih kakega neugnanega radovedneža zgodovinska osa, bo odprl grobnico in našel vsaj to škatljico z imeni razočarancev.

Najstarejša Marijina slika na Slovenskem.

Slabih 10 minut od župne cerkve na Zavrču je prijazni po celih Slovenskih goricah in po hrvatskem Zagorju razgledni griček. Na nepopisno prikupljivem ter vabljevem hribčku je pozidana stara podružna cerkev v čast Mariji Devici. Cerkev je božja pot, katero obiskujejo Slovenci in Hrvati.

Ni moj namen v teh vrstah, da bi opozarjal na zgodovinsko važnost te stavbe, hočem le omeniti v njej najstarejšo Marijino podobo v Sloveniji.

Za glavnim Marijinim oltarjem je na platno slikana Marijina podoba, ki predstavlja Nebeško mater z Detetom in nosi letnico 1552.

Slika je žalibog precej zabrisana, in bi jo bilo treba osnažiti. Radi zatemnelosti jo je pred neznano koliko leti neuka kmetska roka skušala obnoviti toliko, da bi se videle natančneje Marijine, Jezuškovne in poteze angeljev ob straneh. Popravilo je bilo izvršeno grdo šušmarsko in je to znamenito in v Sloveniji najbolj staro Marijino podobo pokvarilo.

Priporočljivo bi bilo, da bi se ta zgodovinska znamenitost prenesla v kak večji muzej ter temeljito osnažila. Res škoda, da take stare slike propadajo zapuščene za altarij! — (Januš Golec.)

Bik — vrtnar in kuhar. Mnogo strahu in smeja je povzročil v soboto, dne 10. t. m., v Ormožu nek hudomušen bik, ki je všel mesarju Dogši. Najprej se je poizkusil v vrtnarski imetnosti in je pohodil sosedov vrt ter prevrnil ograjo. Nato je na begu pred smrtjo smuknil v hišo gospe Petovarjeve in šel po stopnicah v prvo nadstropje. Vse je kazalo, da hoče v pisarno finančnega oddelka, pa gospodje v pisarni so naglo zabarikadirali vrata z mizami in stoli in splezali po lestvi na cesto. Takega revizorja bi se vsakdo prestrašil! Pogumni bik je šel nato povohat v kuhinjo gospe Petovarjeve, pa k sreči ni

ničesar razbil. Zatem si je privoščil sprehod po hodniku, pa pokukal zdaj skozi eno zdaj skozi drugo okno. Spodaj pa vedno večja gruča radovednežev, ki so se vselej z velikanskim hruščem razpršili, kadar je bik dostojanstveno pogledal skozi okno. Par pogumnih moških je prislonilo lestvo, da bi zadeli žival s sekiro ali jo ustrelili z revolverjem, pa junak se je spretno odmikal. Končno se je le posrečilo vjeti ga in vsega spehanega izvleči iz hiše.

Pismo, katero je pripeljal iz Amerike v Evropo »Zeppelin«. Prijatelj in naročnik našega lista nam je poslal pismo, ki je došlo po »Zeppelinu« iz Amerike v Rečico ob Savinji. Pismo se glasi: »Oktober 26. 1928. Dragi starši! Tukaj le Vam pošljem eno pismo z nemškim »Zeppelinom«. To je pravi »luftbalon«, ki bode nesel pošto po luftu čez morje. Je dolg 165 »fusov«, se lahko pelja na njem 25 ljudi. Vas lepo pozdravim Anton Krefel 199 Reed St. Milwaukee Wis USA. Pa hranite to pismo za spomin. Odpišite mi, če ga boste dobili.«

Vino je nakupovala in pri tem dobro živela. Za konzum v Zagorju je nakupovala po Bizeljskem vino komaj 20letna goljufica, doma nekje iz Litije na Kranjskem. Nakupila je 150 hektov vina brez are in seve po dobrih cenah. Pri sklepanju kupčij se je godilo mladi prefriganki prav dobro, ker so jo veseli vinogradniki pogoščali z vsem mogočim. Ko jej je bilo dovolj jedi in pijače, se je odpravila na kolodvor v Dobovo, kjer se je spomnila, da nima niti toliko denarja pri sebi, da bi si kupila vozno karto. Pomagala si je iz zadrege z obupnim jokom, češ, da jej je izmaknil neznanec denarnico s 300 Din. Ženske solze so ganile usmiljenega moža, ki je posodil navihani ženski 100 Din, katerih najbrž ne bo videl več! Zadevo z nakupom bizeljskega vina preiskuje orožništvo, ki je goljufico že izsledilo.

Mladeniška podivjanost. Dne 7. t. m. se je doigral v Bregah pri Krškem ta-le vse obsodbe vredni slučaj, ki kaže podivjanost naše mladine: Na paši sta se sprla med seboj 15letni in 17letni fantin. 15letnik je potegnil nož in ga zasadi tovarišu Jožefu Barbiču naravnost v srce, da je obležal zaboden pri prici mrtev. Žrtev mladinske podivjanosti je bil še povrh dober fant in iz občje spoštovane hiše.

Junaške samostanske sestre. Pri Novem Sadu je ženski samostan Hopov, v katerem je 50 nun. Te dni sta se hotela lotiti samostanske blagajne dva krepka lopova s sekirama. Potrkala sta na samostanska vrata ravno med večerno molitvijo. Vrata-rica je spustila tolovaja skozi vrata. Lopova sta zahtevala pred vsem jedi ter pijače. Nune so nasilnežema postregle in med tem telefonirale po orožnike. Ko sta se razbojnika najedla, do sitega in pošteno napila, sta se spravljala ravno nad blagajno, ko so vstopili žandarji in ju odvedli na odgovor.

Živa zgorela. Pred dnevi se je pripetila na vlak, ki vozi iz Bečkereka v Subotico, grozna nesreča. Kmet M. Barbič se je peljal s svojo ženo v domačo vas Bočar. Žena se je vsedla v tretjem razredu poleg okna, v naročju pa je držala dvolitersko steklenico, polno čistega alkohola. Blizu postaje Kuman je padla na steklenico iskra iz lokomotive. Steklenica je eksplodirala, vnela pa se je tudi obleka kmetice. V groznem strahu je kmetica dirjala od kupeja do kupeja, ne da bi se ji posrečilo pogasiti ogenj na lastnem telesu, temveč je z gibanjem ogenj še bolj razplamtela. Tudi sopotniki so izgubili razsodnost ter bežali pred nesrečno žensko, ki se je končno zgrudila nezavestna na tla. Šele na postaji Kuman se je posrečilo ljudem, pogasiti ogenj. Hudo ranjeno žensko so z večernim vlakom prepeljali v bolnico, kjer pa je kmalu umrla.

Letalska nesreča v Novem Sadu. V četrtek, dne 8. novembra, nekaj minut pred poldnevom, se je pripetila v Novem Sadu usodepolna letalska nesreča. Vojaškemu letalu sta se polomili med poletom nad mestom iz neznanega vzroka obe krili. Letalo je treščilo iz zračnih višin na sredino mesta. Pri padcu se je pilot podnarednik Sirovič užgal ter priletel na trdi tlak kot goreča kepa. Pri padcu je ostanek letala močno poškodoval dve hiši, električne napeljave in ranil smrtno nevarno neko učenko III. gimnazije.

Človek brez rok, ki dela vse. Na Češkem se je rodil leta 1904 otrok František Filip brez rok. Fant je danes star 24 let in kaže po Pragi svojo življensko umetnost brez rok. Kmalu po sedmem letu se je naučil pisati z nogo. Z 9. letom je bil oddan v zavod za pohabljenost deco, kjer se je naučil: mizarske, kovaške in klesarske obrti. Vse te obrti zna opravljati z nogami. Z nogami piše na pisalnem stroju, z nogo se umiva, brije, oblači, šiva ter nosi hrano v usta. Celo kravato si zaveže sam z nogama. Ima celo svoj lastni avtomobil, katerega šofira z vso spretnostjo in je gotovo na celem svetu edini šofer brez obeh rok. Mladi mož ima danes dobro idočo trgovino z umetnostnimi predmeti.

Ženske pregnale roparje. Vsled neprestanih bojev in pobojev se je po celi Kitajski močno razpaslo razbojništvo. Tolovajske tolpe nastopajo v takih množinah, da so začele junajske ženske s samoobrambo. V kitajski pokrajini Kiangsu se je oborožilo 800 žensk, ki so se spustile v srdite boje z roparji. V pravih bitkah so imele ženske čete 9 mrtvih in več ranjenih. Po končanih bojih so moralí pobegniti tolovaji.

Vsem cenjenim naročnikom katerim je že potekla naročnina smo danes priložili položnice po katerih blagovolite takoj poravnati naročnino, da ne bo treba ustaviti lista.

ITALIJANSKI OGNJENIK ETNA ZOPET BRUHA.

Na znanem italijanskem otoku Sicilija je veliki ognjenik Etna, ki je s svojimi strahovitimi izbruhi leta 1908 uničil sicilijansko glavno mesto Messino. Ta ognjenik se dviga 3279 metrov nad morjem. Etna je od 2800 metrov višine dalje pokrit s snegom. Ognjeni izbruhi se ponavljajo tako pogosto, da je v glavnem žrelu, ki je široko 3 km, hlad le od 6 do 10 stop. pod ničlo. Na ognjeni gori je 200 že ugaslih žrel. Pri glavnih izbruhih se vedno odpre katero od ugaslih žrel in ti izbruhi postanejo usodepolni za celo okolico in to na več 10 km v obsegu. Na vrh ognjenika se pride preko ledenikov, sicer pelje na goro Etna žična železnica. Koj pod glavnimi žreli so človeške naselbine, ki grozno trpijo ob izbruhih.

Letos je pričel Etna z izbruhi na dan sv. Lenarta 6. nov. Skraja ni pripisoval nikdo nesreči kakega večjega obsega, ki povzroča še danes nepregledno visoko škodo. V krajih, ki so po tem izbruhu opustošeni od goreče lave, je veljal hektar zemlje 100—150 tisoč lir. Posestniki, ki so bili pred enim tednom bogataši, so danes reveži brez zemlje ter strehe. Lava je dosegla od sedaj bruhajočega žrela oddaljenost 16 km. Malo mesto Mascali, kojega prebivalstvo je bilo imovito, leži pokopano pod 10 m debelo ognjeno plastjo. Ljudje so zbežali pred grozno nesrečo, katero je mogoče opazovati le iz aeroplanov. Vsa reševalna dela s osmerjena v ta cilj: izpeljati množine valoveče lave v morje.

Dosedaj še ni nobenih znamenj, da bi bilo izbruhov kmalu konec.

POTRDILO.

Podpisani Jurij Fregl lastnoročno potrjujem, da mi je g. Poljšak resnično mojo roko ozdravil, na kateri sem bolehal že nad 3 leta in 7 mesev. Dosedaj sem iskal že pri vseh zdravnikih pomoči, tudi v mariborski bolnici sem bil, a vsako zdravljenje je bilo brezuspešno. Bil sem trikrat pri primariju g. dr. Černiču, a on mi je rekel, da ni druge pomoči, kakor roko odrezati.

Gospod Poljšak mi je pa mojo roko čudežno ozdravil v teku štirih tednov tako, da lahko opravljam že vsa lažja dela. Tudi podpisani občinski odbor se čudi, da je bilo g. Poljšaku sploh mogoče, tako težki slučaj sploh ozdraviti.

Pri meni je zdravilo učinkovalo, katerega sem sprejel od g. Poljšaka, jako dobro

in sploh ni govora o kaki mogočnosti zastrupljenja, kakor to trdijo nekateri gospodje zdravniki.

Ni mi mogoče molčati o zdravljenju gospoda Poljšaka, ker je meni resnično njegovo mazilo pomagalo, kar se tudi lahko pričajo vsi zdravniki naše države in sem pripravljen tudi vsakemu interesentu pokazati.

Fram, dne 10. oktobra 1928.

Jurij Fregl l. r.

Tu radno se potrjuje, da je bil tukajšnji posestnik Jurij Fregl resnično težko bolan na svoji desni roki dalje časa, da je poskusil pomoči in zdravljenja pri večih zdravnikih, kakor tudi pri primariju dr. Černiču mariborske bolnice, in vso zdravljenje je bilo brez uspeha, in mu je dal nalog, priti v bolnico, da se mu roka odzame. Ker je pa izvedel za uspehe gospoda Poljšaka in da je on v bolnici, se je podal k njemu, da mu tudi on da svoje mnenje, ali se naj roka odzame, ali je še za ozdraviti. Gospod Poljšak ga je vzel v zdravljenje in resnično, kar se tu uradno potrjuje, je možak v 4 tednih zopet ozdravel, tako da danes lahko zopet vsa svoja dela kot kmetovalec opravlja, kar mu nobeden izkušeni zdravnik ni moral in razumel pomagati. Torej vsa čast gospodu Poljšaku!

Fram, dne 11. oktobra 1928.

Potočnik l. r., župan; občinski odborniki: (sledijo še podpisi 12 odbornikov).

(Pripomba: V gornjem gre za slučaj kostne tuberkuloze na roki.)

Dr. F. Kolterer, zdraviliški zdravnik, ordinira tudi preko zime v Rogiški Slatini (Ljubljanski dom). Ordinacije in pregledi na rentgenove žarke (pregledi na elektriko) dnevno od 9. do 12. ure, razven ob nedeljah in praznikih. 1370

Slava mrtvim!

Da dostojno proslavimo spomin v svetovni vojni padlih rojakov, priredi slovensko pevsko društvo »Maribor« v sredo, dne 21. novembra, ob 8. uri zvečer slavnostni koncert v frančiškanski cerkvi v Mariboru — kjer izvaja veličasten

Mozartov: „Requiem“.

Okoliška društva in drugi, ki bi se v skupinah udeležili koncerta in bi želeli kakih navodil, se naj obrnejo na Slov. pevsko društvo »Maribor«.

Zanimivosti.

ZANESLJIVA VREMENSKA PREROKA.

V Varaždinu sem se čudil, ker ima jo skoro v vsaki uradni sobi za motvoz navezано električno hruško, ki visi na žreblju in spodaj je pritrjena deščica. Radovednost me je premagala in sem vprašal, kaj neki značijo te hruške. Dali so mi pojasnilo, da so to najbolj zanesljivi in najbolj poceni vremenski preroki. Dobrih 6 ur pred spremembo vremena prerokuje taka električna hruška dež ali sneg. S tem priprostim vremenskim prerokom je treba ravnati tako-le: Vzemi električno hruško, ki je že dogorela in ni več za drugo, nego da jo poženeš proč. Najlažje se dajo pretvoriti v vremenskega preroka one hruške, ki imajo ob koncu buciko. To izrastek (buciko) je treba z navadno pilo toliko odpiliti, da odpade in nastane na hruški majhna luknjica. Skozi to luknjico je treba naliti v hruško do polovice potom papirnatega škrnica navadne mrzle vode. Nato obesi z vodo do polovice napolnjeno hruško v sobo in spodaj pritrži deščico. Ako bo vreme lepo, ne bo premočila skozi luknjico niti ena kapljica vode. Pri lepem vremenu bo ostala deščica pod hruško vedno suha. Kakor hitro se začne vreme spreminjati in s tem tudi tlak zraka, bo začela šest ur pred dežjem ali snegom kapljati voda skozi luknjico na deščico.

Soba, v kateri opazuješ tega najbolj cenega vremenskega preroka, ne sme biti preveč zakurjena, mora biti v njej navadna toplota.

Varaždinci so slavili ta barometer kot enega najbolj sigurnih in ga vidiš povsod po mestu.

Hrošč govnjač.

Z zavrčkim gospodom kaplanom sva se mudila v gorica mariborskega stolnega kapitlja v Lovrenčanu na Hrvaškem. Na trgateg v šlo, a vreme je bilo krmižljivo ter kazalo na dež. Gospoda kaplana je skrbelo bližajoče se deževje, kapiteljski viničar Tuna ga je pa tolažil z vso sigurnostjo, da bo lepo in to precej časa. Razlagal nama je: »Glejta, tukaj pred viničarijo je težko staro bruno ravno pred kapom. V to bruno je izvrtanih več za palec debelih lukenj. Eno izmed teh lukenj si je zbral kot nočno zavetišče hrošč, kateremu pravimo tukaj na Hrvaškem govnjač. Hrošč je precej velik, črn in ga je najti v živinskih odpadkih. Ako je deževje in ne vemo, kedaj se bo zvedrilo ter zjasnilo, potem pazimo skrbno proti večni luči na govnjača.

Ako se bo napravilo v najhujšem deževju drugi dan na lepo, potem pribrenči govnjač v mraku proti svojemu bivališču v hrastovem brunu. Predno najde svojo luknjo, se zažene ob zid viničarije z vso in glasno slišno močjo. Butanje in brenčanje govnjača nam je najbolj sigurni prerok, da bo drugi dan najlepše vreme. Po vrnitvi govnjača gremo prosit težake

Družinska pratika

za leto 1929

je izšla in se dobiva po vseh knjigar- nah in trgovinah po celi Sloveniji v izredno lepi opremi in z zelo bogato vsebino. Cena komadu Din 5.— brez poštne.

Zahtevajte povsod le to edino našo „Družinsko pratiko“.

za vinogradno delo, pa četudi zvečer še lije dež.

Ta vremenski prerok je že bogznaj koliko let v hrastovi brunni kapiteljske viničarije in za dolgoletnega viničarja — dobrodušnega Tuneta edini — res sigurni vremenski prerok.

Tako je nama z gospodom kaplanom razkladal viničar Tuna in čakal v onem nesigurnem vremenu na vrnitev govnjača. Ob »Ave Mariji« je res nekaj pribrenčalo po zraku in se zagnalo ob steno viničarije. Črni hrošč se je odbil na trdem zidu, padel na hrastovo bruno in zlezal v svojo luknjo ritanski.

Ne samo drugi dan, da, celo vinsko trgatav je bilo po Halozah najlepše — večkrat naravnost poletno gorko vreme.

Oba opisana vremenska preroka sta priznana po izkušnji. Porinil sem oba priprosta barometra v javnost z namenom, da si osvojijo čitatelji »Slov. Gospodarja« enega ali drugega. (Januš Golec.)

KDO VLADA SVET?

Na celem svetu je 70 držav in med temi: 42 republik in 28 monarhij.

Leta 1918 je propadlo 27 vladarskih prestolov in med temi tri cesarstva: rusko, nemško in avstrijsko; pet kraljestev: bavarsko, vrtemberško, sasko, grško in črnogorsko; en sultan: turški; ostalo so bili veliki vojvode, vojvode in knezi.

Sedaj je še pet cesarstev: japonsko, indijsko, perzijsko, abesinsko in siamsko. Kraljestev je 15, in to večinoma v Evropi: Anglija (Jurij V.), Špansko -Alfonz III.), Italija (Viktor Emanuel), Švedsko (Gustav V.), Norveško (Hakon VII.), Dansko (Kristian X.), Belgija (Albert I.), Jugoslavija (Aleksander I.), Bolgarija (Boris III.) in Nizozemsko (Viljemina); na Rumunskem imajo regentstvo, v Egiptu vlada pod angleškim pokroviteljstvom Fuad I., v Afganistanu Aman Ullah in v Albaniji Ahmed; kralja imajo tudi v Anamu.

Velika vojvodina je samo še ena: Luksemburška, ki jo vlada Charlotta; kneževini sta dve: Monaco (Albert) in Liechtenstein (Johann II.).

V afriškem Maroku in arabskem Omnau vladata sultana, v Tunisu beg.

Ogrska zavzema posebno stališče, kjer imajo kraljevega namestnika, dokler jim mirovne pogodbe branijo proglasiti lastnega kralja.

V Ameriki, Avstraliji in južnomorskem otočju so same republike.

Nove knjige.

V Tiskarni sv. Cirila v Mariboru so izšle zadnji čas sledeče nove knjige in sicer:

Meško: »Na Poljani.« To je gotovo Meškova najboljša povest. Pisatelj jo je na novo predelal. Knjiga stane Din 25 broš. in Din 38 vez.

»Snubitev kneza Šamila«, povest iz grozne rusko-turške vojske. Po svojih živahnih dogodkih in obsežni

vsebini bode gotovo vsakemu bralcu ugajala. Knjiga stane broš. Din 32 in vezana celoplatno Din 42.

Sadar: »Hmeljarstvo.« Da je v sedaj v hmeljski kupčiji taka kriza, je krivda tudi v tem, ker mnogi hmeljarji ne vedo prav ravnati z hmeljem. Zato je Tiskarna sv. Cirila izdala knjigo »Hmeljarstvo«, ki obsega zelo praktičen pouk in ga ponazoruje s številnimi slikami. Knjiga stane broš Din 50 in vez Din 60. Hmeljarji, naročajte to knjigo!

NAŠA DRUŠTVA

URLA DEKLETA

so pred desetimi leti s svojo zavednostjo pomagala do sijajne majniške deklaracije z 200.000 podpisov. Pridite v velikem številu k slovesni proslavi desetletnice dne 1. dec. 1928! Naj ne zaostane nobena dekliška zveza; vsaka naj pošlje vsaj tri zastopnice! Združili bomo s to slavnostjo tudi prosvetni tečaj in občni zbor dekliških zvez na predvečer, dne 30. novembra, od 4. do 7. ure popoldne v telovadnici čč. šolskih sester v Mariboru. Ker je omogočena četrtinska vožnja na vseh vlakih, bo udeležba tem ložja. Tiste, ki nimajo znanec v Mariboru, bodo skupno prenočile v zgoraj imenovani telovadnici. Ker bo ta dan velik naval, si naj vzamejo »strošek« s seboj. Javite osrednjemu vodstvu (Maribor, Aleksandrova cesta 6) število udeleženk radi izkaznice za četrtinsko vožnjo in prenočišča. Ko bomo prejeli prijave udeleženk, pošljemo vodstvom DZ legitimacije v svrhu četrtinske vožnje. Legitimacije pokažite na vstopni postaji in prosite, da se železniška vozovnica žigosa z mokrim žigom. — Marija Štupca, predsednica.

Spored

prosvetnega tečaja DZ dne 30. nov. 1928, od štirih do sedmih popoldne v telovadnici čč. šolskih sester v Mariboru:

I. Občni zbor Dekliških zvez: 1. poročilo predsednice, tajnice, blagajničarke; 2. volitev osrednjega vodstva.

II. Predavanja: 1. Ženska poklicna naobrazba. Marija Štupca. 2. Kako sodelujejo naša dekleta pri iztreznjenju našega naroda. Skioptično predavanje. Ravnateljica Ant. Štupca. 3. Gojimo narodno pesem! Gdč. Ida Pečnik. 4. Predavanje o poslovanju DZ N. Činžarjeva. 5. Skioptično predavanje: Zgodovina Lurda in Bernardke. M. Štupca.

III. Ob osmi uri zvečer v gledališču svečana proslava desetletnice države Nastop Orlic, pevskega zbora, vojaške godbe in drugo.

Osrednje vodstvo DZ v Mariboru.

»Francišek Asiški«, prvič na slovenskem odru. To krasno igro v petih dejanjih ponovi na splošno željo mladeniška Marijina družba frančiškanske župnije v Mariboru v nedeljo, dne 18. novembra, ob pol petih popoldne v Narodnem domu.

Krčevina pri Mariboru. Kat. izobraževalno društvo v Krčevini pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 18. t. m., igro »Večna mladost in večna lepota« v svojem društvenem domu. Začetek ob treh popoldne. Godba Kat. Omladine. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Vurberg. Gospodarsko izobraževalno društvo priredi prihodnjo nedeljo v Župnijskem domu dve igri. Ena je silno ganljiva, vzeta iz rimskih časov »Sv. Neža«; druga nam pa slika razne nadloge, zato se imenuje »Zakonska nadloga«. Vsi prijatelji prave omike so prijazno vabljeni!

Sv. Lenart v Slov. gor. Orlovski odsek vprizori dramo »Mlinar in njegova hči« v nedeljo, dne 18. t. m. ob treh popoldne v dvorani Narodnega doma. Najiskrenejši so vabljeni vsi! Bogživi!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Naša mladina se živahno giblje. Dekliška zveza je dostojno proslavila 25letnico obstoja z dekliškim tečajem in z dekliško akademijo. Iskrena zahvala gdč. Mariji Štupca in g. dr. Krambergerju za prezanimiva predavanja! — Isto slavnost obhaja naša Mladeniška zveza v nedeljo, dne 19. novembra. Od pol 8. do pol 11. ure se vrši mladeniški tečaj, ki ga bode vodil profesor dr. Jože Jeraj iz Maribora, popoldne po večernicah pa bo mladeniška akademija z izbranim sporedom v dvorani. Mladeniči domači in sosednji, na veselo svidenje v največjem številu!

Ptuj. Telovadni Isek Orel v Ptujju vprizori igro »Krivoprisežnik« v mestnem gledališču v Ptujju v nedeljo, dne 18. novembra, ob treh popoldne. Prijatelji vesele in poštene zabave, ne ostanite doma za pečjo. Naj ne ostane noben fant in nobeno dekleta dan doma. Ne bodite mevže, ampak se postavite kot fantje od fare ter pridite vsi od prvega do zadnjega v mestno gledališče.

Ptuj. Na praznik Brezmadežne, dne 8. decembra t. l., obhaja naša dekliška Marijina družba 30letnico svojega obstoja. Ob tej priliki bo tudi blagoslovitev nove družbene zastave. Načrt te zastave je najnovejše delo gospe H. Vurnikove. Pred praznikom bode tridnevna, a na praznik popoldan pa slavnostna akademija. Že se laj vabimo vse okoliške sestrskeske družbe na to našo proslavo! Natančni spored objavimo pozneje.

Novacerkev. Kat. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 18. t. m., dve veseloigrini in sicer: »Županova Micka« in »Vse naše«. Med odmori je na sporedu tudi narodno petje, katerega proizvaja cerkveni pevski zbor. Prijatelji poštene zabave pridite!

Sv. Jurij ob južni žel. V nedeljo, dne 18. novembra, popoldne po večernicah, se vrši v dvorani Katoliškega doma občni zbor Kat. slov. prosvetnega društva. Ob enem se vrši spevoigra »Kovačev študent« in petje pod vodstvom g. organista Raztočnika. Iskreno vabimo vse prijatelje našega društva!

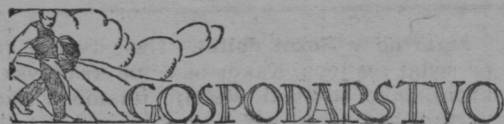
Pilštanj. Kat. prosvetno društvo Slomšek skliče za nedeljo, dne 18. novembra, svoj redni občni zbor in sicer popoldne po večernicah v društveni čitalnici. Društvo si je v preteklem letu lepo uredilo in opremilo lastno čitalnico, kjer nudi članom vse naše časopise in revije, in si s pomočjo dobrotnikov ustanovilo knjižnico s 331 knjigami. Po zadnji dobro uspeji tomboli pa si je nabavilo še lasten radijo-aparat, ki nam prav dobro služi in sredi »Urwalda« poslušamo kaj se godi po svetu, zlasti radi pa našo Ljubljano. Za svoje članice je društvo izposlovalo 10tedenski gospodinjski tečaj, ki se začne v drugi polovici novembra in muga je blagohotno dovolil oblastni odbor. Zato pa vabljeni vsi, zlasti mladeniči, da pokažete veselje do napredka!

Listnica uredništva.

Dopis Sv. Anton v Slov. gor., katerega je prinesel zadnji »Gospodar«, bi moral biti pravilno pod zaglavjem: Sv. Anton na Pohorju. — Prevalje, Sv. Miklavž pri Ormožu Vurberg, Sv. Urban pri Ptujju, Kupetinci Ptuj, Sv. Križ pri Rogaški Slatini, ti dopisi bodo objavljeni radi pomanjkanja prostora prihodnjič.

Prage (švelerje) borove, hrastove in bukove kupi vsako množino proti takojšnjemu plačilu Rudolf Dergan, trg., Laško. 1352

Suhe gobe, fižol in jabolka kupuje po najvišjih cenah Anton Fazarinc, Celje. 1276

Cene in sejmska poročila.

Vrednost denarja. 1 dolar je 56.94 Din, 1 lira 2.98 Din, 1 šiling 8.05 Din, 1 češka krona 1.68 Din, 1 nemška marka 13.55 Din, 1 ogrski pengö 9.91 Din, 1 švicarski frank 10.95 Din, 1 angleški funt 276 Din, 1 francoski frank 2.22 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 13. novembra 1928. Prignanih je bilo: 15 konj, 10 bikov, 140 volov, 474 krav in 15 telet, skupaj 654 komadov. Povprečne cene za različne živalske sorte so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 8.25 do 8.50 Din, poldebili voli 7 do 8 Din, plemenski voli 5.50 do 6.75 Din, biki za klanje od 6 do 7.50 Din, klavne krave debele 7.50 do 8 Din, plemenske krave 6 do 7 Din, krave za klobasarje 4 do 5.50 Din, molzne krave 6 do 7.25 Din, breje krave 6 do 7.25 Din, mlada živna 6 do 8 Din. Prodalo se je 297 komadov, od teh za izvoz v Italijo 15 komadov, v Avstrijo 56 komadov.

Mariborski svinjski trg. Na svinjski sejm dne 9. t. m. je bilo pripeljanih 464 svinj, 4 ovc in 2 kozi, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 80 do 100 Din, 7 do 9 tednov stari 225 do 250 Din, 3 do 4 mesece stari 360 do 450 Din, 5 do 7 mesecev 480 do 500 Din, 8 do 10 mesecev 550 do 650 Din, 1 leto 1000 do 1200 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din, ovce komad 70 do 125 Din, koza komad 112 Din. Prodanih je bilo 260 svinj, 3 ovce in 1 koza.

Cene lesu in deželnim pridelkom. Ljublj. blagovna borza dne 12. novembra 1928. Les: Zaključeni 3 vagoni bukovih hlodov. Tendence živahna. — Deželni pridelki: Tendence nespremenjena. Brez zaključkov. Cene pšenici malo popustile. Notirajo: pšenica: baška nova 2 odst. primesi, mlevska vozina, slovenska postaja, plačljiva v 30 dneh promptna 297.50 do 300 Din; baška nova, uzančno blago, brez doplačila, mlevska tarifa, slovenska postaja, november, plač. 30 dni 300 do 302.50 Din; turščica: popolnoma suha, zdrava, rešetana, navadna vozina, slovenska postaja, promptna plač. 30 dni 365.50 do 370 Din; La Plata, promptna, zaccarinjeno Ljubljana 315.50 do 317; moka: Og, nova, franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačljivo po prejemu 430 do 435 Din.

*

Gospodarska obvestila.

Doklade k državni trošarini na mašno in zbirčno vino. Ker še vedno prihajajo vprašanja v tej zadevi, podajamo sledeče pojasnilo: 1. Državna trošarina se plačuje slejkoprej; 2. oblastna doklada k državni trošarini na zbirčno vino se v letu 1928 plačuje, v letu 1929 pa bo to vino oproščeno oblastnih doklad; 3. občinskih doklad je zbirčno vino v l. 1928 prosto, za leto 1929 pa je občinskim uradom na prosto dano, da pri sestavljanju proračunov sklenejo, ali naj bo v dotični občini zbirčno vino oproščeno občinskih doklad ali ne.

Živinorejska zadruga za Slovenske gorice pri Sv. Lenartu v Slov. gor. vabi svoje člane na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 25. novembra, ob 9. uri dopoldne v prostorih Karola

Aubl pri Sv. Lenartu v Slov. gor. z običajnim dnevnim redom. Člani se obveščajo, da si je nabavila živinorejska zadruga plemenskega mrjasca in ga postavila v Rađehovo hišna št. 5. Naj se ga člani pridno poslužujejo.

Čistimo si deteljno seme sami! Po lanski izredno dobri letini deteljnega semena smo doživeli letos slabo. Zato si bo moral marsikateri posestnik kupiti deteljno seme in ne bode shajal s pridelanim. Neobhodno potrebno pa je, da se vsak potruđi, da bo sejal prihodnjo pomlad le čisto seme, ker le s tem bo pridelal koristno rastlino in dobro živalsko krmo. Prilika pa je vsakemu dana, da si izčisti pridelano ali kupljeno deteljno seme na oblastni kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru, Vrbanova ulica 33, in sicer takorekoč brezplačno, če se pomisli, da mu se obdrži le 1% izčiščenega semena kot merico za vzdrževanje čistilne naprave. Sam mora le gnati stroj, ali pa postaviti delavca k stroju. Ne potrebuje k temu nobenih vlog, nobenih kolkov in nobenih pisarij in sitnosti, ki so drugače v navadi in potrebne pri takih zavodih. Čisti se seme lahko vsak delavnik od 8. ure dopoldne do 4. ure popoldne v lepem prostoru, tako da nima nihče nobenega jalovega izgovora, kakor n. pr.: da ni vedel, da je mogoče čistiti deteljno seme; da ni vedel, da imamo v mariborski oblasti tak stroj in ker se je zbal vremena, ker se da čistiti v najlabšem vremenu. Pa ni niti neobhodno potrebno, da pride vsak sam v Maribor, kajti seme pošlje lahko tudi po železnici na gornji naslov in se mu bo seme tudi izčistilo, a tudi vrnilo po železnici. Seveda pa mora tedaj nositi lastnik stroške za prevoz semena po železnici sem in nazaj in za dovoz in odvoz, za tovorni list in za najetega delavca, ki mu bo čistil seme. Torej tudi nima nihče vzroka se pritoževati, da ne more poslati semena po železnici, ker nima sredstev za prevoz, kajti če bi prodal le del izčiščenega semena trgovcu ali kmetijski družbi, bo boljše cene dosegel, kakor da bi prodal seme v neočiščenem stanju. — Inž. Henrik Mohorčič.

ZA NAŠO DECO

SLEPI KONJ.

(Narodna pripovedka.)

Pred davnim, davnim časom je živel v starem mestu Vineta bogat trgovec, ki je imel na morju več ladij ter je kupoval in prodajal mnogo blaga. Vse v njegovi hiši je bilo izredno lepo. Po stenah so visele dragocene preproge, take so bile tudi na tleh; gospodar in gospa pa sta se oblačila v sam baržun in svilo. V hlevu so stali štirje vranči za kočijo in belec za jahanje. Ta belec je bil najhitrejši konj v vsej Vineti in gospodar ga je zval le svojega ljubega skoči-veter.

Nekega dne je jezdil trgovec iz mesta daleč po veliki cesti, da bi videl,

če že ne dospe kmalu blago, ki ga je pričakoval. Cesta je držala skozi visok, temen gozd. Naenkrat je skočilo šest roparjev izza grmovja in zastavili so trgovcu pot. Eden je prijel konja za uzdo, drugi pa je držal dolg drog čez cesto. Belec se je krepko pognal čez drog, tako da se je otrešel moza, ki ga je držal za uzdo. Preden so se roparji zavedli, ni bilo ne konja, ne jezdeca.

Zvesta žival je bila prek in prek pokrita s peno, ko se je vrnila v divjem teku z gospodarjem v Vineto, in ta si je obljubil, da ne bo belca nikoli prodal in tudi ne odstranil. Vsak dan mu je začel dajati po tri velike merice ovsa in tako naj bi ostalo do konca dni. Ali polagoma je trgovec pozabil, da mu je belec rešil življenje, dajal mu je odslej samo dve mali merici ovsa za hrano, Belec se je bil namreč tistega dne, ko je rešil gospodarja, zelo razgrel, obolel je močno in ostal hrom. Nazadnje je celo oslepel. Gospodar ni mogel več na njem jahati in kupil si je drugega konja.

Ker pa belec še ni bil star, zato je živel še mnogo let. Nazadnje mu je dajal gospodar samo še eno mernico ovsa na dan. Pa tudi to mu je postajalo preveč in ker nihče ni hotel za konja nič dati, je naročil hlapcu, naj žival iztira iz hleva. Ta je vzel v roke palico in je konja res pognal — čez prag. Belec je stal sedem ur pred hlevom in vsikdar dvignil glavo, če se je kaj v hiši genilo. Naposled je pregnal žival glad, tako da je začela tavati po ulicah. Ker je bila slepa, se je morala zanašati na svoj vonj, da bi dobila kje kako slamico, a tega živča je bilo zelo malo najti.

V tistem mestu je bila hiša z zvoncem, ki je bila odprta noč in dan. Postavili so jo, da bi zabranili krivico. Če je kdo mislil, da se mu dela krivica, je tam pozvonil, da je močno potegnil za vrv pri zvoncu. Takoj so se zbrali mestni sodniki in so v zadevi razsodili. Slučajno je prišel belec v to hišico. Ker je z gobcem vse poskusil, kar mu je bilo na potu, je zadel tudi ob vrv, prijel jo je z zobmi in je začel prav krepko zvoniti.

Prišli so sodniki in so našli konja kot tožilca. Ker so vedeli, kako veliko uslugo je storil svojemu gospodarju, jih je zadeva ganila. Poklicali so trgovca, ki se je močno začudil, ko je spoznal ob tožnem zvoncu svojega belca. Hotel se je opravičevati, ali sodniki so izjavili strogo: »Pravičnik se usmili tudi svoje živine, le srce brezboščevu je neusmiljeno!« Obsodili so trgovca, da mora svojega belca prehraniti do njegovega konca. In določili so tudi moza, ki se je moral često prepričati, ali trpi belec pomanjkanje. Na hišici z zvoncem pa so spomin vklesali ves dogodek v kamen.

*

OTROŠKE IGRE.

1. Potovanje v Ljubljano. Dve klopi postavimo tako, da se dotikata z naslonjali. Potem sedejo otroci na klop, eden izmed otrok pa vzame v

roko majhno zastavico in hodi neprestano okoli klopi. Pri tem poje: »Vozimo se v Ljubljano, kdo hoče z nami?« Vsak otrok, ki se ga dotakne z zastavico, mu mora slediti. Prine se prvega za obleko in tudi poje. To gre toliko časa, da tečejo vsi otroci okoli klopi ali dokler ni vrsta predolga. Potem zopet sedejo in igra se začne od početka.

2. Iskanje. Eden išče. Drugi otroci nekaj skrijejo, kar je treba potem iskati. Če pride iščoči otrok blizu kraja, kjer je predmet skrit, poje eden ali vsi: »Grm že gori, grm že gori!« Ko pride še bliže, pojejo: »V polnem je plamenu, v polnem je plamenu!« Ako se pa zopet oddaljuje, se glasi pesem: »Zdaj pa nastopa mraz, zdaj pa nastopa mraz!«

3. Vidim, česar ti ne vidiš! Igrata dva otoka, kvečjemu trije. Eden pogleda na neko stvar v sobi ali zunaj in reče: »Vidim, česar ti ne vidiš!« Drugi vprašajo: »Kje je in kakšno je?« Po odgovoru zdaj ugibajo toliko časa, dokler ne zadenejo pravega predmeta. Kdor je prvi zadel, sme zdaj od svoje strani dati ugibati kak drug predmet.

4. Vsi ptički letijo. Otroci sedejo okoli mize in vsak položi kazalec desne roke na mizo. Eden začne: »Vse ptičke letijo!« in dvigne svoj prst v zrak. Nato pove tudi kaj takega, kar ne leti, n. pr.: »Vse mize letijo, vsa drevesa letijo . . .«, vmes pa zopet kaj takega, kar res leti, n. pr.: »Vsi golobčki letijo, vsi metuljčki letijo.« Ko pove kaj takega, kar leti, morajo vsi otroci dvigniti prst. Ako pa imenuje kaj takega, kar ne leti, ne sme nihče dvigniti prsta. — Kdor ne dvigne prsta, ko se pove kaj takega, kar leti, mora kaj dati v jamstvo in potem izvršiti kako nalogo. Isto se zgodi s tistim, ki dvigne prst pri predmetu, ki ne leti. Otrok, ki narekuje, sme prste dvigniti, kadar hoče, da druge preizkuša, če znajo hitro misliti.

★

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK:

Čebula; jezdec; kolesa pri vozu; nič.

NOVE UGANKE:

1. Zunaj črn in notri svetel, zunaj topel, notri vroč, brez srca in brez čutil je. Ljubijo ga vsi ljudje, oče, mati in otroci, vsi stoje kaj radi tam. Samo dekla ni vesela, ker ima pač dosti dela, da prehrani tisto stvar. Kaj je to?
2. Če pridejo, ne pride, če pa ne pridejo, pride.
3. Čeprav se sprehaja, je vedno doma.
4. Pet rovov v eni dolbini, kaj je to?

SMEŠNICE:

Ne zaupa mu. Oče učencu-novincu: »Kako je v šoli?« — Sinček: »Bi že bilo, ali zdi se mi, da gospod učitelj véasi sam nič ne zna!« — Oče: »Kako to?« — Sinček: »Včeraj je re-

kel, da je tri in ena štiri, danes pa smo morali reči, da je dve in dve štiri.«

Ne ve natančno. Mati: »Tu imaš 20 Din. Kupi za 10 Din sira in za 10 Din klobase!« — Sinček gre, pa se kmalu vrne z denarjem v roki: »Mati, niste mi povedali, katerih 10 Din je za sir in kateri so za klobaso!«

Ve si pomagati! Matijček lovi ribe na prepovedanem prostoru. Brž pri-teče občinski paznik in zakriči: »Ali ne veš, da je tu prepovedano loviti ribe?« — Matijček: »Saj ne lovim ribe, jaz samo učim črvičke plavati!«

Kamnica. Za dne 11. t. m. javljeno blagoslovljenje in otvoritev nove okrajne ceste v Kamnico se mora preložiti na nedeljo, dne 18. t. m., ob dveh popoldne od gostilne Lorenčič. Če bo slabo vreme, pa v nedeljo, dne 25. t. m. Vabi občinski odbor.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Pretekli četrtek smo spremili k zadnjemu počitku nenadoma umrlega Antoha Roškar, bivšega posestnika v Vukovju ter mnogoletnega naročnika »Slovenskega Gospodarja« domači gospod župnik Frangež, g. Kraner, župnik pri Sv. Kungoti ter gospod nadučitelj Vauda ob obilni udeležbi sorodnikov ter sosedov. Ob tej priliki so pogrebci nabrali 150 Din za novo bogoslovje, ker vsem darovalcem Bog stotero plati, dragemu pokojniku pa dodeli večni mir!

Velika Nedelja. Tukaj smo v sredo, dne 7. t. m., z največjo slovesnostjo in ob veliki udeležbi ljudstva spremili k zadnjemu počitku dobro znano in preblogo kmetico-vdovo Marijo Sova, roj. Horvat, sestro velikonedeljskega dekana Friderika Horvat. Dne 26. oktobra je sprejela še v cerkvi sv. zakramente, dne 27. oktobra se je podala v ormoško bolnico, da bi se pripravila ne nevarno operaciji, a dne 5. novembra, ob 11.20 popoldne je še pred operacijo vsled oslabelosti srca nepričakovano omahnila in izdihnila svojo dušo v roke božjega sodnika. Zapustila je vsem najlepši vzgled bogoljubne žene, ki se je vestno in požrtvovalno trudila celo svoje življenje, izpolnjevati največji božji zapovedi ljubezni: ljubiti Boga in bližnjega; to izpričuje njeno življenje in njena duša; bila je prava mati ubogih in dijakov in bogoslovcev. Spremilo jo je 11 duhovnikov. Naj v miru počiva!

Sv. Andraž v Slov. gor. Celi pretekli teden je pel tukajšnji mrtvaški zvon in oznanjal: Čujte, ker ne veste ne dneva ne ure smrti. Tri mrliče smo imeli in vsi trije so morali neprevideni v večnost in sicer: Jakob Toš, posestnik v Rjavcih; Marija Čeh, posestnica v Vitomarcih; in žena tukajšnjega molca v cerkvi Matilda Toš. Zadnji dve smrtni žrtvi sta bili pa, hvala Bogu, tri dni pred smrtjo v cerkvi pri sv. zakramentih, tako da torej nista bili povsem nepripravljeni. Pet nepreskrbljenih otročičev zapušča Matilda Toš. V srce segajoči prizori so se dogajali ob pogrebu, ko so osiroteli otroci se morali posloviti od ljube mame. Počivajte v miru, dragi pokojniki! — Na ptujskem pokopališču je izvršil samomor tukajšnji domačin Dokl iz Slaptinc. Ko se je o tem zvedelo, je šel po celi župniji glas: »Kakoršno življenje, takšna smrt. Bog mu bodi milostljiv!« — Naša dekleta so na delu, da razširimo kar najboljše naš »Slovenski Gospodar« in že prve dni so imele lepe uspehe. Pridobile so že nekaj novih naročnikov. Le naprej za delo misijonsko, za razširjenje katoliškega časopisja!

Šmartno v Rožni dolini. Naša cerkev je pa sedaj res lepa. Kakor biser na kraljevski kroni, tako se sveti. Veselje imamo z njo, pa tudi sosedi in tuji se pohvalno izražajo o njenem prenovljenju. Bog plačaj stotero vsem, ki so za njo žrtvovali. Kar se nam manjka, upamo še doseči, saj ima naša cerkva že od nekdanj res velikodušne in mnoge dobrotnike. Prvi je naš veliki svetniški škof Slomšek, ki je tukaj velikokrat pridigoval, kakor sam pravi, ki je na svoje stroške naročil prekrasno, res umetno altarno sliko sv. Martina ter je gmotno in moralno sodeloval, ko se je stavila ta lepa cerkev. K svojim dobrotnikom štejemo nadalje nekatere vrle kmete iz Drešinjevasi, Arjevasti, Petrovč itd., ki nam brezplačno pripeljejo peska, gramoz, in česar treba za olepšavo cerkvenega prostora. Za dobrotnike naše cerkve pa imao tudi vse sosede, ki so se že od nekdanj radi zatekali k sv. Martinu, tako da so naredili celo slovesne obljube, nekateri kakor »Poljanci«, da pridejo vsako leto na »Poljsko nedeljo« s posebnimi procesijami k sv. Martinu, drugi pa so se zaobljubili, da bodo letno prispevali k tej cerkvi takomenovane živinske obresti. Zato najdemo v tukajšnjih cerkvenih knjigah poleg domačinov zapisano blizu 300 sosednih posestnikov, ki so se že morda njihovi pradedje zavezali, da bodo v Šmartno plačevali »živinske obresti«, da bi jih Bog po priprošnji sv. Martina varoval kuge in nesreče pri živini ter jim dal svoj blagoslov, in ki so te obresti tudi redno plačevali. Žal so nekateri sedanji posestniki postali, kakor za sv. vero in cerkvene potrebe sploh, tudi za to svojo dolžnost mrzli in brezskrbni, bodisi da ne ljubijo več sv. Martina kot njihovi očetje, bodisi da ne potrebujejo več njegovega varstva in božjega blagoslova. V vsako šmartinsko hišo pa letos prekrasno Slomškovo podobo, ki se lahko naroči v župnišču, da homo tudi s tem pokazali, da smo vsi hvaležni dobrotnikom naše lepe cerkve!

Rečica ob Savinji. Dne 7. t. m. je umrl povsod znani in priljubljeni Fran Štiglic, po domače Prislan, star 67 let. Bil je zvest pristajaš SLS, večletni župan trga Rečica, odbornik gasilnega društva, okrajnega odbora, ustanovitelj ljudske hranilnice ter kmet. društva. Naj v miru počiva!

Solčava. Za občinske volitve, ki bodo dne 12. decembra, vlada veliko zanimanje. Posebno, ker se je bivšemu srezkemu poglavarju po svojih klientih posrečilo sestaviti še eno kandidatno listo (ki si je baje nadejala ime SLS II) proti že potrjeni kandidatni listi SLS. Toda mi poznamo basen o volku in o ovčjem oblačilu!

Solčava. Z letošnjim letom smo Solčavani precej zadovoljni. Živeža ne bo treba veliko kupovati, razen koruze in pšenice nekaterim. Cerkev imamo lepo poslikano, oziroma prenovljeno. Stare imenitne slike, prej zakajene in zabrisane, so kar nanovo poživela pod spretno roko slikarja Grzina Miloša iz Kozjega. Pri prenavljanju velikega altarja je gospod Grzina odkril dozdej neznan lep omarico s steklenim vraticami, polno dragocenih ostankov sv. mučencev, okrog 80 po številu. Vse je v svili in zlatu. Največje so relikvije sv. Viktorina, Florijana ter Boštjana. Omarica je postavljena sedaj zadaj za velikim altarjem, kjer jih domačini in tuji radi poljubujejo, ko po stari romarski navadi hodijo okoli Marijinega altarja. Da so relikvije pristne, priča listina iz leta 432, ki smo jo našli v skrivnem predalčku omarice. Krasno donijo tudi spopolnjene orgle 23 piščal, ki nam jih je vojna vzela, smo zopet dobili nazaj. Izdelala jih je tvrdka Brandl iz Maribora, orglje uglašil in izprašil je pa g. Janko iz Št. Vida nad Ljubljano. Tako nas bodo nove orglje, prenovljena cerkev poleg dveh novih zvonov, pri podružnici sv. Duha vedno spominjali slovesnosti primicije in zlate sv. maše. Ve-

seli smo pa še vsega tem bolj, ker smo v nedeljo čuli raz leco, da so že tudi vsi podatki za to poravnani.

Sv. Štefan pri Žusmu. Zvonovi so nam naznanili žalostno vest, da je za vedno zaspala dobra mamica Antonija Kramer v starosti 72 let. Zakonski stan je s svojim še živečim soprogom srečno uživala 54 let. Že pred štirimi leti sta zakonska obhajala zlato poroko. Leto pozneje je začela zlata nevesta bolehati. Bila je večkrat od mrtvouda zadeta, slednjič je tudi letemu podlegla. Rajna je bila občespoštovana in priljubljena in velika dobrotnica revežem. Kako priljubljena je bila rajna, je pokazal njen res veličasten pogreb. Pri odprtem grobu se je gospod župnik z nagovorom živo spominjal rajne dobrotnice. Za slovo so ji domači pevci zapeli žalostinko. Mi pa ti kličemo: Zlata mamca, sladko spavaj! Bog ti bodi mil sodnik in dober plačnik za vse dobrote. Celi obitelji Kramarjevi naše iskreno sožalje!

Laški okraj. Ceste v laškem okraju so se letos precej izboljšale, to vidijo vsi, tudi pametni pristaši nasprotnih strank. Pod vodstvom gerenta okrajnega zastopa dr. Godniča in okrajnega cestnega nadzornika g. Golja so se letos cestne proge razširile. Saj je splošno znano, da so bile dosedaj okrajne ceste v laškem okraju zelo ozke, kar je pri zelo ostrih ovinkih tudi za sedanji promet nevarno. Ali ni za politično poštenost naših nasprotnikov okrog »Jutra« in »Domovine« značilno, da na eni strani v listih napadajo gerenta okrajnega zastopa zaradi slabih cest; na drugi strani se pa v istem časopisu hujška prebivalce, da se upirajo prizadevanjem okrajnega zastopa in oblastnega odbora, da se ceste spravijo v boljši stan, kakor n. pr. pri preložitvi klanca na okrajni cesti Sv. Marjeta—Dol pri Hrastniku. Upanje imamo, da bo pisanje »Jutra« in »Domovine« toliko vplivalo pri izboljšanju cest in prometnih naprav v laškem okraju, kakor lajanje psa na luno. Naj se nasprotniki v oziru kritike poboljšajo, sicer bodo pametni ljudje, četudi so njihovi pristaši, prisiljeni, take prismodarije zavračati!

Male dole pri Vojniku. Žalostno so zapeli zvonovi, ko smo dne 7. t. m. spremljali k večnemu počitku Jakoba Brenko, p. d. Šimon, posestnika v Malih dolah pri Vojniku. Umril je pet mesecev pozneje, kakor njegova žena Jožefa, dne 5. t. m., po kratki, a zelo mučni bolezni v 72. letu svoje starosti. Ranjki je bil znan daleč naokrog kot dober, krščanski gospodar, ki se ni sramoval pokazati svojega verskega prepričanja.

Zato pa tudi v svoji hiši ni trpel nikdar kake nerednosti ali prepira. Sodeloval je kot član takozvane »maledolske godbe« že nad 45 let, ter je bil nad 40 primicijah. Njegova pristna šaljivost ga je ohranjala vedno dobrovoljnega in prijaznega napram svojim sosedom; zato pa je tudi živel ves čas svojega gospodarjenja v najlepšem miru in zastopnosti. Vse svoje življenje je bil dobromislec in vdan katoliški Cerkvi. Ni trpel protiverskega lista, da bi bil zahajal v njegovo hišo. Predobro je vedel, kakšna škoda je strupen list pri hiši, zlasti kjer so otroci, ki se dan na dan vbija v njihova srca in duše strup takega lista. Ločil si se od nas, dragi! Tvoja duša je splavala v rajske višave, da se tam pri Bogu veselil in raduje obilnega plačila. Ločil si se, a le za kratko časa. Tudi mi bomo v kratkem zapustili to »dolino solz« in se napotili na pot v večnost. Tedaj se bomo zopet sešli, tam gori nad zvezdami, kjer ni trpljenja, ni bridkosti. Težka, težka je bila tvoja ločitev za nas, a saj imamo upanje, da se bomo tam v nebeškem raju združili in se nikdar več ločili! Vekomaj se bomo veselili in nebeško slavo peli! Naj telo v miru ti počiva, duša pa nebeško radost živa!

Pišec. Dne 31. julija t. l. je plakala rodbina Rožmanova na Malem vrhu šte. 16, ker ji je nagla smrt v 26. letu življenja oropala nadebudnega sina Alojzija, dne 9. novembra pa je zaplakala zopet, ker se je prestavil od nje po daljši jetični bolezni ljubljene oče. Rajni Rožman Franc je bil vzor moža, skrben oče svoji družini in vedno iskren prijatelj Cerkve. Njegovi številni prijatelji so mu na Martinovo nedeljo pripravili veličastno spremstvo na njegovi zadnji poti, ob grobu pa mu je govoril vlč. g. župnik ginljivo slovo. Ljubi Bog, kateremu je rajni tako zvesto služil do zadnjega vzdihljaja svojega življenja, bodi mu bogat plačnik, hudo prizadeti rodbini pa obilen tolažnik!

Polenšak pri Ptuj. Pri nas sta sklenila zakonsko vez in bila poročena: Franc Šumenjak iz Preroda in Katarina Horvat iz Lasigovec. Ženinu kot našemu trdnemu in neomajnemu pristašu SLS, pridnemu, marljivemu agitatorju, vestnemu čitatelju in že mnogoletnemu naročniku »Gospodarja« ter drugih krščanskih listov, želimo na nje govi novi življenjski poti kar največ sreče, zadovoljnosti, veselja in blagoslova iz nebes! Želimo in si zagotavljamo, da še tudi France znanprej ostane zvest član in podpornik našega kat. izobraževalnega društva

ter da na svojem lepem očetovem domu še dalje razširja lepo složno krščansko življenje ter uveljavlja nazore, katere si je mnogo let nabiral po raznih naših kulturnih organizacijah!

Ptuj. Dne 20. t. m. slavi svojo 70letnico gđc. Erna Razlag, učiteljica v pokoju. Jubilatka je učiteljevala mnogo let v Brežicah in v Ljutomeru. Povsod se je udeleževala zlasti še kot narodna buditeljica in vzgojiteljica. Posebno veliko zaslug ima kot organizatorica dekliškega pokreta. Spisala je v ta namen mnogo igrokazov, predavanj in govorov ter še zdaj neumorno deluje na polju ljudske prosvete. Želimo zaslužni učiteljici še mnogo zdravih in srečnih let!

Sv. Križ pri Rogiški Slatini. V nedeljo, dne 11. novembra, so odkrili na pokopališču pri Sv. Trojici spomenik na tem pokopališču pokopanih tujih vojakov. Spomenik je blagoslovil vlč. g. vojni kurat Bonač. Pevsko društvo »Sloga« je zapelo nekaj prav lepih pesmi. — Dne 18. novembra vpri zoir telovadno društvo Orel v Društvenem domu pri Sv. Križu ob treh popoldne lepo narodno igro »Miklova Zala«. Vabljeni vsi! — Za novo bogoslovje prav pridno pobirajo naša dekleta.

Strokovni zdravnik za ženske bolezni in porode dr. Benjamin Ipavc v Mariboru, Gosposka ulica 46, zopet ordinira od pol 10. do pol 12. in od 3. do 4. ure. 1940

Učenca sprejme Nekrep Franc, sedlar, Sv. Lenart v Slov. gor. 1381

Najugodnejši nakup moških površnikov in oblek, izgotovljenih hlač moškega perila, moških in ženskih vest in pulloverjev, ženskega in otročjega zimkega perila, raznovrstnega volnenega blaga za žensko obleko, velike izbire svilenih rut in vsega drugega manufakturnega blaga v trgovini F. Starčič, Maribor, Vetrinjska ulica 15. 1385

Učenc s primerno šolsko izobrazbo se sprejme. Predstaviti: I. Prešern, špec. trgovina, Maribor, Koroška c. 1392

Lepo posestvo 38 oralov, četrture od postaje v okolici Maribora z mrtvim in živim inventarjem se takoj proda. Naslov v upravi lista. 1375

Dr. O. I.:

26

Črni križ pri Hrastovcu.

Zgodovinska povest.

»Morilka si, nikdo ti ne verjame, hotela si odstraniti sledove tvojega ravnanja, a slučaj je hotel, da nisi mogla skriti mrtvega deteta.«

»Bog mi je priča, da sem pri tem neprizadeta.«

»Ne onečaščaj božjega imena,« sikne graščakinja, »če ne priznaš, imamo pripravljeno še drugo orožje, da se doženejo tvoje hudobije.«

Rekši se obrne do sodnika Trenaka ter ga pozove, da postopa po postavi.

Mihael Trenak se dvigne, odpre debelo knjigo, gleda nekaj časa, kakor bi premišljeval, nato dvigne oči ter pogleda Agato s pogledom, kakor bi hotel reči: Dolžnost mi narekuje, da moram postopati zoper tebe.

»Agata plemenita Nürnbergger«, dvigne sodnik svoj glas, »slišali ste obtožbo, vprašam vas, ali priznate, česar se vas dolži, priznajte odkrito, ker drugače moram uporabiti hujša sredstva!«

Pogledal ji je za trenutek v oči, kakor bi ji hotel reči: Priznaj, da si prihraniš nadaljne muke.

Agata je dvignila oči, prej upognjena, se je sedaj vzravnala po koncu, dvignila je desnico kvišku ter spregovorila z razločnim glasom:

»Moja duša je mirna in nimam ničesar slabega na vesti.«

»Vidite, kako se dela krotko, ta golobica,« se zaničljivo zasmee graščakinja, »zavlačevati hoče celo postopanje, ne odlašajte vendar, gospod krvni sodnik, da se čimprej dožene resnica.«

»Tedad vi tajite,« vpraša Trenak Agato s povzdignjenim glasom.

»Kar sem rekla, pri tem ostanem,« reče Agata odločno.

Nastala je trenutna tišina, katero prekine sodnik Trenak, ko ukaže krvniku, da odpre vrata do mučilnice ter odvede Agato, da se uporabi orodje.

Priče se zganejo, zdajci pristopi krvnik z dvema hlapcema ter prime Agato za ramo, da izvrši svoj posel.

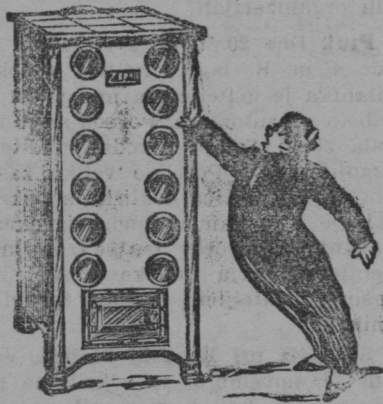
V tem trenutku pa se obrne Agata, z močnim sunkom potisne krvnika od sebe ter spregovori z odločnim glasom:

»Ne pripustim, da bi se me dotaknili, vem, da me hočete prisiliti do priznanja; graščakinja Herberstein, tega užitka vam ne privoščim, vi

Sadie v gospodinjstvu!

Sadie najbolj zdrava hrana! Gospodinje in deklete, kupite v Tiskarni sv. Cirila. Knjiga stane 24.— Din.

Razumljive

so prednosti trajno goreče
peči ZEPHIR,

ki z 10 kg drv ogreva sobo 24 ur in
ki je glede na ta svojstva poceni in
higijenska. — Zahtevajte brezplačen
opis.

ZEPHIR tvornica peči, **SUBOTICA.**

Pozor pred slabimi ponaredbami!

HRASTOVE PRAGE (švelerje)

in sloječe hraste kupujemo proti takojšnjemu
plačilu po najvišjih cenah **BRATA BA-
TIČ, CELJE.** 1394

VOZNI RED

železniških in avtomobilskih zvez Slovenije,
veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh
prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Cena Din 2.—.

Kmetje pozor!

Vsi tisti kmetje, ki si hočete svoja gnojišča in jame za gnojnico primerno in strokovno urediti, se prosite tem potom, da si naročite temu primerne načrte za moderno napravo gnojišč in gnojiščnih jam, na podlagi katerih vam potem lahko vsak zidar napravi gnojišča in jame za gnojnico. Načrte dobite za zelo nizko ceno pri Dragotin Korošec, stavbeni podjetnik v Šmartnem ob Pakič 1393

KMETJE,

najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Pod mostom št. 7, Maribor, Magdalenska stran. 1379

Sadno drevje in cepljeno trsje ima raznih vrst in večje množine za oddati: Frangež Franc, posestnik, Hoče št. 62 pri Mariboru. 1384

Močen voz, pripraven za hribe, se zamenja za okrogli les ali drva. Električna žaga M. Obran, Maribor, Tattenbachova ulica. 1383

Odda se trileten fant za svojega. Koren Marija, Hrastje, Limbuš. 1386

200 Din stanejo pletene obleke iz fine volne v pletarni Vezjak, Vetrinjska ulica 17, Maribor. 1217

Hiša, pet sob, gospodarsko poslopje, velik sadni vrt, njive, travnik, skupno dva orala, pri postaji na Štajerskem, se za 85.000 Din proda, polovica se izplača, ostanek se počaka. Ponudbe na upravo lista pod: »Hiša 85.000.« 1380

Vinogradno posestvo se proda v občini Paradiž pri Sv. Barbari v Halozah ob okrajni cesti. Obsega približno 2 orala vinograda, 4 orala njih, 5 oralov lepega sadonosnika in travnika ter 11 oralov prvovrstnega, in po večini smrekovega gozda. Vpraša se pri Mestni hranilnici v Mariboru. 1353

Vajenca sprejme: Anton Lovrenčič, kovač, Biš, Sv. Bolfenk v Slov. gor. Počgoji ustmeno. 1356

Dva učenca za mlinarsko obrt sprejme takoj Anton Lah, umetni mlin, Zgor. Polskava. 1396

Učenca z dobrim spričevalom sprejme Ivan Lončarič, čevljarški mojster, Dr. Krekova cesta 28, Studenci pri Mariboru. 1391

Učenec ali učenka s potrebno šolsko izobrazbo, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani. Vsa oskrba v hiši proti majhnemu plačilu. Ponudbe na upravo lista pod »Poštenih staršev«. 1387

Viničar s 4 ali 5 delavskih moči se sprejme. Vprašati v trgovini Maribor, Grajski trg 2. 1388

Učenca za slikarsko obrt sprejem takoj. Hrana in stan v hiši. Franc Ambrožič, slikar, Maribor, Grajska ulica št. 2. 1382

Posestvo, eno uro od Maribora oddaljeno, tri njive, travnik, sadonosnik, zidana hiša, hlevi, se za Din 80.000 proda. Pojasnila daje Kramberger, Maribor, Volkmerjeva ulica 10. 1397

Kupi do 100.000 komadov podlog (ključev) od Rip. Port. in Göthe št. 9: Vinoko Hrastnik, ekonom, Št. Ilj pri Velenju. 1395

Proda se na prisilni dražbi dne 5. dec. 1928 pri okrajnem sodišču v Celju ob 9. uri dopoldne v sobi št. 4 lepo kmetско posestvo v Studencih pri Zgor. Ponikvi, p. Žalec. Najmanjši ponudek znaša Din 38.610.—. Posestvo meri 6 ha 38 a 73 m², od tega 1 ha 96 a in 70 m² gozda. 1382

Kupim dobro vino. Prinesite vzorce. Naslov v upravi lista. 1398

Volneno, belo in pisano platno, hlačevino, kambrike, delene, srajce, nogavice, kravate, dežnike itd. kupite najceneje pri tvrdki

Alojz Drogenik, Celje

samo Glavni trg št. 9 samo
Vsakovrstni ostanki za polovično
ceno. 557

hočete mojo smrt, vem, da ni rešitve za me, zato poslušajte sedaj — priznam vse!

»Krvnik Haller,« zakliče sedaj Trenak ves razburjen, »odnehajte, Agata Nürnberger hoče sama vse povedati, poslušajte priče, zapisnikar naj zabeleži vse natančno.«

»Agata Nürnberger,« povzdigne glas sodnik Trenak, »ali priznate, da ste se zvezali z zlodejem, da je vam dal čarovniško moč?«

»Da, on je postal moj zaveznik, odrekla sem se Bogu in s svojo lastno krvjo zapisala dušo hudemu duhu, zato mi je izročil tekočino, ki jo sem dala piti Ivanu Frideriku Herberstein, da mu je zamrl čut do matere ter je ljubil samo mene.«

Priče in prisedniki so se zganili, prvi so delali začudene obraze, tu in tam se je slišalo šepetanje in majanje z glavo je kazalo, da to pripovedovanje ni verjetno; prisedniki so se pomenljivo pogledali ter obrnili svoje poglede na graščakinjo, kateri je igral zloben nasmeh okoli ust.

Zagovornik Pernhard se prime ves razburjen za glavo, a nato nagloma dvigne ter reče obrnjen proti Agati:

»Agata Nürnberger, pomislite, kaj govorite, to je vendar nemogoče, vi ste zmedeni.«

»Tako daleč ne seže pravica zagovornika,« zglasi se graščakinja z rezkim glasom, »ne dopustim, da bi se na ta način vplivalo na obdolženko.«

Nastal je med navzočimi mal nemir, a ko se je dvignila graščakinja s svojega sedeža ter srepo pogledala na vse, je postalo vse tiho.

»Nadaljujte s vprašanjem, gospod sodnik,« reče glasno Margareta Herberstein, se vsede in gleda ostro na obdolženko, kateri se vidi kljub navidezni mirnosti, kako težko se bori.

Oskrbnik Trenak vpre svoj pogled na Agato in vpraša:

»Pa kje ste se sestali z zlodejem,« vpraša sodnik.

»Na Preski gori nad Črno jamo sešle smo se vse copernice na vsako mlado soboto zvečer; zlodej je prišel v podobi zalega mladeniča z dolgimi lasmi, na glavi je imel zelen klobuk z velikim rdečim peresom, na nogah je nosil škornje z ostrogami, zavijal se je v črn plašč, ki je bil znotraj krvavordeč.«

»Pa kako ste prišle na to mesto, kjer se ven-

Konserviranje sadja

ni umetnost, če znaš! Zato si kupi to knjigo v
Cirilovi tiskarni v Mariboru. Knjiga stane Din 15

V Gornjo Radgono!

Kaj je tam?

Nova trgovina

Joža Hrastelj,

kjer dobite vse kmetijske potrebščine po najugodnejših cenah. Tu se tudi kupujejo kmetijski pridelki. Zato pridite vsi v trgovino

Joža Hrastelj.

1349

Ovčjo volno

cunje, staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najbolje. A. Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. Iščem stalne nabiralce in nakupovalce. 566

Pletene veste

iz lepe in trpežne volne za ženske 75 Din, za moške 95 Din, 85 cm dolge jopice 135 D, veste rožaste s svilo 100 Din, bluze za zvezati 55 Din, debeli in topli leibi 60 Din, kakor vse druge pletenine kupite najceneje v pletarni M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 1025

Suhe gobe
plačuje najvišje

M. Geršak & Co.

Ljubljana, Prečna ul.4

(poleg mestne ljudske kopeli).
Telefon 2329. 1226

Vse čevljarske potrebščine najboljše v trgovini F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1331

Gospodinj! Kuhinjska posoda, železna, emajlirana, došla. Priporoča trgovina F. Senčar, Mala Nedelja. 1332

Učenko z dobro šolsko izobrazbo, pošteno, zdravo, močno se sprejme v večjo trgovino. Prednost imajo hčere trgovcev, z meščansko šolo. Naslov v upravi lista. 1373

Zahvala.

Globoko presunjeni vsled smrti naše preblage sestre

Marije Sova roj. Horvat

kmetice-vdove v Trgovišču,

se tem potom najsrčneje zahvaljujemo vsem skupaj in vsakemu posebej, ki so ž njo sočutili in njeno truplo spremili k zadnjemu počitku iz ormoške bolnice na njeni dom v Trgovišče in od tam na pokopališče v Veliki Nedelji.

Posebno zahvala pa bodi izrečena gosp. Alojziju Skuhala, župniku hajdinskemu, za sprevod in nagrobni govor, kot tudi spremljujočim 10 duhovnim sobratom in cerkvenim pevcem za žalostinke pri hiši in ob odprtem grobu. Vsem še enkrat tisočera zahvala!

Velika Nedelja, dne 7. nov. 1928,
t. j. na dan pogreba.

Žalujoča rodbina Horvat-Sova-Žitnik.

POZOR!

Moške obleke že za	Din	320.-
Kratki površniki	Din	300.-
Dolgi površniki (zimski dubl)	Din	600.-
Usnjate suknje	Din	750.-
Kratki površniki s kožuhom	Din	700.-
Otroške lepe štofas. obleke	Din	135.-

kupite v manufakturni
in konfekcijski trgovini

Ivan Mastnak
15 Celje 15
Kralja Petra cesta

Nepripravljen nakup! Oglejte si našo zalogo!

Nepripravljen nakup! Oglejte si našo zalogo!

Zakaj kupite v Celju **manufakturno blago najceneje edino pri**

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

- Ker ima veliko tovarniško skladišče vsakovrstnega blaga.
- Ker ima trgovino v lastni hiši in ne plačuje najemnine.
- Ker ima veliki promet, vsled tega sveže blago.
- Ker ima lastno tovarno odev (koltrov).
- Ker ima lastno izdelovanje različnega perila.
- Ker ima poštene mere, dobro blago in nizke cene.
- Ker ima zamisel »mali zaslužek, a veliki promet«.

Vsakomur se izplača, da obiše pa če tudi od daleč strogo solidno in pošteno trgovino

Franc Dobovičnik, Celje, Gosposka 15

Za trgovce poseben oddelek na debelo.

dar križajo pota ter hodijo ljudje tam mimo,« vpraša sodnik resno.

»Vzela sem burkle, s katerimi je dekla postavljala piskre v peč, jih namazala z mazilom, napravljenim iz mesa umrlih nekrščenih otrok in pomešanim z beljakom jajca črne kure, ki ga ni mogla zvaliti. Burkle so dobile perje in dvignila sem se skoz okno ter zletela črez gozdove in bila v trenutku na vrhu hriba.«

»Vidite,« vzklikne graščakinja glasno, da se obrnejo oči vseh nanjo, »to je najlepši dokaz, da je svoje dete zaradi tega umorila, da bi iz tega napravila mazilo, da bi mogla pobegniti. To me še bolj potrjuje v mojem sklepu, da vzdržujem obtožbo zaradi nameravanega detomora.«

Agata jo pogleda prezirljivo, a nič ne reče na to obdolžitve.

»Pa kaj ste počenjali na Preski gori,« izpravljuje dalje Trenak, ki je postajal vedno bolj nemiren.

»Zlodej je imel več mladih spremljevalcev, ki so piskali na piščalke ter udarjali na boben, on sam pa je plesal z nami, da nismo čutile tal. Ko smo pa že bile vse utrujene, smo se vsedle po trati ter pile vino, ki smo ga pričarale iz hrastov-

ških kleti; pripeljali so ga črni kozli na žarečem vozu po zraku na hrib.«

»Neverjetno, to ni mogoče, Agati Nürnberger se je omračila pamet,« zakliče Maks Pernhard, »ne mučite nje, njej se je zmešalo, saj ne ve, kaj govori.«

»Ni res«, ugovarja graščakinja, »popolnoma se zaveda tega, kar govori.«

Zopet povzame besedo Trenak ter vpraša Agato:

»Če ste v zvezi z zlodejem, dal je vam tudi znamenje?«

»Tega ne vem,« reče Agata mirno.

Tedaj se dvigne graščakinja ter jezno veli:

»Krvnik, preiščite jo natančno, razgalite ji prsa, gotovo ima takšno znamenje.«

Krvnik Haller pristopi, da bi izvršil povelje, že hoče odpreti Agati obleko na prsih. Ko se ona temu brani, on naenkrat vzklikne:

»Ni treba, tukaj je že znamenje, poglejte no,« ter pokaže črno piko zadaj za levim ušesom na tilniku.

Sodnik, graščakinja in vsi drugi prisotni pristopijo ter se prepričajo o istinitosti krvnikove ugotovitve.

»Nič ii ne pomaga tainenje,« pravi grašča-

"Smeh in jok - naših otrok"

Berite knjigo "Iz otroških us" I. del Din 8.50, II. del Din 16.-. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Najboljše in najvarnejše
naložite svoj denar pri

Posojilnici v Gornji Radgoni.

1372

Obrestna mera za navadne vloge 6%, za vezane po dogovoru. Nalagajte svoj odvišen denar pri domačem zavodu

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

Fridmanova sreča je velika! Šest milijonov dinarjev, š. 750.000 lahko zadenete z edino srečko.

Priporočam Vam sortirane srečke po 10 četrtink, 10 polovic, 10 celih iz raznih serij.

Najugodnejša loterija sveta.

100.000 srečk. 50.000 dobitkov.
Žrebanje I. razreda 28. in 29. novembra 1928.

Cene srečk: $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$

po razredu D 70.— D 140.— D 280.—

Naročite takoj.

Po prejemu naročila pošljemo Vam originalne srečke z uradnim igralnim načrtom.

Plača se po prejemu srečk. 3129

Naročila se naslovijo na

Ludwig Friedmann, Wien I., Salzries 12/1.

Denar naložite najboljše in najsigurnejše pri Južnoštajerski hranilnici v Celju

v lastni hiši Cankarjeva ulica št. 11, nasproti pošte — pupilarno varni zavod. Ustanovljen leta 1889 od okrajev Gornji Grad, Sevnica, Šmarje pri Jelšah, Šoštanj in Vrnsko, kateri jamčijo za polno varnost vlog. Značen rezervni zaklad. Vsakovrstna posojila pod zelo ugodnimi pogoji.

Velika izbira modnega žameta

se dobi že od 22 Din
naprej samo pri

I. TRPINU

Maribor, Glavni trg 17

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujem tem potom neprecenljivemu društvu »LJUDSKA SAMO-POMOČ« v Mariboru za znatno podporo, katera se mi je takoj po smrti moje matere

Marije Čuček

v polni mi pripadajoči izmeri izplačala. Radi tega je moja prijetna dolžnost, da priporočam to prekoristno društvo vsakomur, ki še ni član tega človekoljubnega društva v takojšnji pristop. 1390

Sv. Anton v Slov. gor., 12. X. 1928.

Jožef Čuček, pos.

CENENO ČEŠKO PERJE!

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din, napol-belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 Din in 225 Din, boljše vrsta 275 Din. Pošiljate carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej, poštnine prosto. Vzorec za stonj. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na Benedikt Sachsel, Lober št. 16 pri Plznu, Češkoslovaška. — Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo približno deset dni. 1259

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporočam svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo. 2

Na drobno in na debelo.

kinja zaničljivo, »tukaj je jasen dokaz, da ji je dal zlodej znamenje, ko se je njemu zapisala.«

Agata je hotela še ugovarjati, češ, da ima to že od rojstva, a ko jo je graščakinja strupeno pogledala, je molčala.

Sodnik Trenak se je vrnil na svoj sedež, se pogladil po čelu ter nekaj časa premišljeval.

Graščakinjo je to razkačilo, zato vstane in razburjena reče:

»Naj se pospeši zasliševanje, kaj je z detomrom, ali mogoče to tudi taji, vprašajte vendar, gospod sodnik!«

»Agata Nürnberger,« reče Trenak z zategnjenim glasom, »slišali ste vprašanje, odgovorite!«

»Težkega zločina me dolžite, povedala sem že, da kaj takega nisem zmožna.«

»Agata Nürnberger, govorite jasno, ker graščakinja kot obtožiteljica tako zahteva.«

Zdajci vstane zagovornik Pernhard, dvigne roke proti graščakinji ter pravi:

»Mogoča gospa, vidite tukaj obdolženko, ali morete reči, da je to nežno bitje zmožno storiti takšen zločin?«

»Maks Pernhard, vi ste moj podložnik in trški sodnik, ne osmelite se mi delati očitke.

Vzdržujem svojo obtožbo, ta ženska ni samo čarovnica, ampak tudi detomorilka, smrt si je zaslužila.«

»Agata Nürnberger, slišali ste obtožbo,« reče sodnik Trenak z nemirnim glasom, »odgovorite na to.«

»Agata,« vzklikne Pernhard, »bodite stano vitna, če ste nedolžni, ne priznajte!«

»Maks Pernhard, te pravice nimate,« sikne jezno graščakinja, »kriva je, saj je dokazov dovolj. Je drugo priznala, je storila tudi to; če pa ne prizna, je pripravljena še trlica.«

Agata prebledi, prime se za glavo, bridko zahteti in tresoč se na celem telesu vzdihne:

»Da, morilka sem, ker tako hoče imeti graščakinja, mora biti tako, saj vem, da sem že sojena.«

Nemir nastane v dvorani, sodnik zamahne z roko, ki težko pade na mizo, in prsa se mu dvigajo od notranje razburjenosti, katero komaj prikriva.

»Ste slišali,« reče graščakinja, ter zmago slavno pogleda po navzočih, »vse je priznala, evo, gospod sodnik, stvar je zrela za sodbo.«

Socijalno vprašanje

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajev knjižico: »Socijalno vprašanje« za Din 28.- v tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Svetovnoznano fosfornokislo klajno apno

katero se je uporabljalo l. 1901 do 1914 v naših krajih zelo pohvalno v vsakem gospodarstvu, priporočamo danes ta neprecenljiv preparat ponovno v nakup in uporabo, katerega bi se naj opetovano z uspehom posluževali vsi naši ekonomski in kmetovalci.

Fosfornokislo klajno apno ima tri dobre lastnosti:

1. V prvi vrsti služi posebno pri svinjah proti rdečici.
2. Je prvovzredno krmilno sredstvo, ki vpliva na rast pri reji konj, goved, telčkov, svinj in drobnice, posebno pri prašičkih.
3. Pridobljen gnoj je znatno boljši, ker pridobi 100% na fosfornem zadržanju in se je izkazal že nekaj kot zelo uporaben.

Pri vprežni živini, katera je po zimi izpostavljena mrazu in mokroti, je klajno apno posebno pri konjih zelo dobro sredstvo proti prehlajenju in proti drugim boleznim.

Pri prvem obroku se da na dan in glavo polno jedilno žlico fosfornokislega klajnega apna, na narahlo namočeni krmi. Pozneje preko dneva navadno hrano. 1290

Dobi se v zalogi moke **I. MESTNEGA MLINA V CELJU** z najboljšimi in najbolj poznanimi mlinskimi izdelki.
Maks Gmeinski, Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

PERJE

pravo čiščeno, najčistnejše čiščeno, mešano Din 48.—, boljše Din 74.—, fino belo Din 110.—, najfinejše belo Din 360.—, puh sivi Din 130.—, žima Din 34.—, 55.—, 100.—, cvilih za

žimnice Din 30.—, 46.—, 58.—, platno za prtice Din 30.—, 38.—, 51.—, gotove žimnice Din 390.—, pernice Din 460.—, 670.—, zglavniki Din 138.—, klot odeje Din 200.—, 290.—, 370.—, flanel odeje Din 47.—, 97.—, zastori madras Din 78.—, 89.—, 102.—, posteljne garniture Din 290.—, 420.—, preproge m Din 22.50, 36.—, 48.—,

ra pošilja samo v solidni dobri kvaliteti veletrgovina

R. STERMECKI, CELJE, štev. 24 Slov.

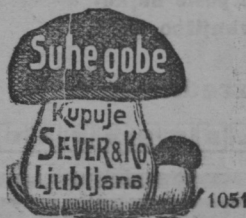
Pri uredbi celih hotelov, zavodov in bolnic se stavijo proračuni po izjemnih cenah. Naročila čez 500 Din post. prosta. Cenik z več 1000 slikami zastoj.

Na drobno! Zeleznina Na debelo!
Anton Brenčič
v Ptuj-u

priporoča svojo bogato zalogo potrebščin za jesen in zimo in sicer: razne kotle, brzoparilnike, lito-zeleznino, pločevinasto postekleno in pocinkano posodo, štedilnike, peči, pluzno blago, podkove, vsake vrste žreblje za obutalo, nagrobne križe, stroje za meso in slanino rezati, slamorezne kose, sekire in druge vsake vrste ter sploh vse v železnino spadajoče predmete. Zastopstvo Lutz-ovih peči za šole, urade, gostilne itd. 806

Postrežba tožnal

Znižane cene!

Žlahtni kostanjev les

obeljen kakor tudi neobeljen. — Stalni nakup! Najugodnejše cene! — Takojšnje plačilo!

ERNEST MARINC, CELJE,
Zrinjskega ul. 4. — Tel. interurb. št. 136

KMETOVALCI!

Če hočete zvišati pridelke svoje zemlje, uporabljajte razen drugih vrst umetnih gnojil tudi najpopolnejše, hitro in sigurno učinkujoče dušično umetno gnojilo

Čilski soliter,

ki je prikladen za vsako tlo in vsako rastlino.

Pojasnila o uporabi in knjižice o gnojenju s čilskim solitrom ter z drugim umetnimi gnojili, o pravilnem obdelovanju zemlje in o oskrbovanju rastlin nudi brezplačno 1319

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra

Tavčarjeva ul. 1/II. Ljubljana Tavčarjeva ul. 1/II.

- Tudi Vi morate Vaše potrebščine v oblekah, perilu, platu pri meni kriti
- Tudi Vi bodete kakor vse moje stranke zadovoljni in stranka ostali
- Tudi Vi dobite pri meni najboljše blago po najnižji ceni in si s tem prihranite denar
- Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri izvolite po svojem okusu
- Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščevanjem, ker so pri meni stalne cene

Franc Kolerič trgovina Apače

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gospodarska ulica I. z. z. n. z. Ulica 10. oktobra

Obrestuje hranilne vloge na trimesečne odpovedi po **6%** brez odpovedi po **7 1/2%**

Po reklamnih cenah
prodaja trrdka
F.König, Celje
igrače, blago iz usnja in galanterijo. Velika izbira gramofonov in plošč

1355

V Mariboru

si nabavite manufakturno blago po zelo nizki ceni pri trrdki

FRANJO MAJER

na Glavnem irgu št. 9

Tam dobite:

- Cajgaste odeje že od Din 100.— naprej
 - klot odeje od D 150.— naprej
 - belo platno za rjuhe 150 cm po Din 21.— itd.
 - molinos (žolto platno) 156 cm po Din 22.— itd.
 - hlačevino 120 cm po Din 27.— itd.
 - ševljot hlačevino 124 cm po Din 42.—
 - moško sukno 140 cm po Din 58.—, 70.—, 90.— itd.
 - barhente po D 9.—, 12.— itd.
 - flanele po Din 9.50 1316
- in še vsa ostalo manufakturno blago (samo češki izdelki) po zmernih cenah

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d. Podružnica Maribor

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na vknjižbo in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Veliki ilustrovani CENIK

dobite zastoj! Zahtevajte ga od Skladišča **Meinel in Herold** Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik R. LORGER Maribor št. 106
Violine od Din 95.—. Ročne harmonike od Din 85.—. Tamburice od Din 98.—. Gramofoni od 345.— dalje. 1286

OGLAS

v Slov. Gospodarju ima največji uspeh

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 60.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poročstvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem. Vsled tega jamstva so hranilne vloge pri tem zavodu najbolj varno naložene.

Kmetijski posestniki — Ljudska posojilnica je Vaš zavod. Poslužujte se gal